პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, თბილისის კომიტეტისა და საქართველოს სსრ მშრომელთა დეპუტატების საბჭოების ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК и ТК КП ГРУЗИИ и СОВЕТОВ ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გამოცემის 38-ე წელი
№ 288 (10985)

კვირა, 8 დეკემბერი, 1957 წ.

ფასი 20 კაპ.

მევენახეობის მძლავრი აღმავლობისათვის

ჩვენი რესპუბლიკა საბჭოთა კავშირის მშრომელებს აწვდის არა მარტო მაღალხარისხოვან სუფრის ღვინოს, არამედ შამპანურს, კონიაკს. ხარისხოვანი მეღვინეობის განვითარებაში საქართველოს წამყვანი ადგილი უჭირავს. მევენახეობა ჩვენი რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობის ერთ-ერთი წამყვანი დარგია. ბევრ კოლმეურნეობაში იგი შემოსავლის უმნიშვნელოვანეს წყაროს შეადგენს.

ვენახს საქართველოში ახლა 60.604 ჰექტარი უჭირავს. 1953 წელთან შედარებით ვენახის ფართობი 8.111 ჰექტარით გადიდდა.

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XX ყრილობის გადაწყვეტილებებით დასახულია ჩვენს რესპუბლიკაში მკვეთრად განვითარდეს მევენახეობა და გადიდდეს ღვინის წარმოება. გათვალისწინებულია 1960 წლისათვის რესპუბლიკაში ვენახის ფართობი აყვანილ იქნას 80 ათას ჰექტარამდე, ხოლო 1965 წლისათვის—120 ათას ჰექტარამდე.

რესპუბლიკის კოლმეურნეობებმა და საბჭოთა მეურნეობებმა უკანასკნელ წლებში საგრძნობლად გააუმჯობესეს ვენახის მოვლა. თუ 1952 წელს კოლმეურნეობებში საშუალოდ ჰექტარზე მიღებული იყო 23,7 ცენტნერი ყურძენი, წელს, არასრული ცნობებით, მიუხედავად არახელსაყრელი ამინდისა მიღებულია 40 ცენტნერზე მეტი ყურძენი. მევენახეობის მთელმა რიგმა რაიონებმა ყურძნის კარგი მოსავალი მოიყვანეს. მაგალითად, თელავის რაიონში საშუალოდ ჰექტარზე მიიღეს 57 ცენტნერი ყურძენი. ასევე გაადიდეს მოსავლიანობა გურჯაანის, ახმეტის, ვანის, ცაგერის რაიონებმა და აჭარის ასს რესპუბლიკამ.

უნდა ითქვას, რომ, ამ წარმატებების მიუხედავად, რესპუბლიკის მთელ რიგ რაიონებში მევენახეობის განვითარებას სათანადო ყურადღებას არ აქცევენ, ბევრგან დაივიწყეს გამეჩხრებული ვენახების ყოველწლიური რემონტი და ექსპლოატაციიდან გამოსული ვენახების აღდგენა. ზოგან უხეშად არღვევენ ვაზის მოვლის აგროწესებს, რის შედეგად ყურძნის დაბალ მოსავალს იღებენ. პირველ რიგში ეს საგარეჯოს რაიონზე ითქმის. აქ წელს საშუალოდ ჰექტარზე მხოლოდ 24,8 ცენტნერი ყურძენი მიიღეს. ამავე რაიონის სოფელ პატარძეულის კოლმეურნეობაში საშუალოდ ჰექტარზე სულ რაღაც 18,9 ცენტნერი ყურძენი მოიყვანეს. ჩამორჩენილი კოლმეურნეობები არის მევენახეობის მოწინავე რაიონებშიც. მაგალითად, ზესტაფონის რაიონის სოფელ ზოვრეთის ორჯონიკიძის სახელობის კოლმეურნეობამ უკანასკნელ წლებში შეუწყნარებლად შეამცირა ყურძნის მოსავლიანობა. წელს აქ საშუალოდ ჰექტარზე 7,8 ცენტნერი ყურძენი მიიღეს. მსგავსი მაგალითების მოყვანა შეიძლება მაიაკოვსკის, საჩხერისა და სხვა რაიონებიდანაც.

აღნიშნული ფაქტები იმას მოწმობენ, რომ ადგილობრივი პარტიული და საბჭოთა ორგანიზაციები, სამიწათმოქმედო ორგანოები ჯერ კიდევ არადამაკმაყოფილებლად ხელმძღვანელობენ მევენახეობის განვითარების საქმეს.

მევენახეობის განვითარებაში გადამწყვეტ როლს ასრულებს მექანიზაცია. მაგრამ ამას ყველგან როდი აქცევენ ჯეროვან ყურადღებას. ამბროლაურის, ზესტაფონის, საჩხერის, თერჯოლის, ქუთაისის და სხვა მანქანა-ტრაქტორთა სადგურებში ვენახების მწკრივთა შორის დამუშავებას ტრაქტორით სრულიად უმნიშვნელო ფართობზე აწარმოებენ.

მევენახეობის შემდგომი აღმავლობისათვის დიდი მნიშვნელობა აქვს სადედე მეურნეობის განვითარებას. რესპუბლიკაში საძირე ვაზის სადედეების ფართობები 989 ჰექტარს შეადგენს. იქ, სადაც სადედეებს გულმოდგინედ უვლიან, საძირე ლერწის მაღალ მოსავალს იღებენ. ასეთებია ხირსის მევენახეობის საბჭოთა მეურნეობა, თელავის საცდელი სადგური და სხვ. მაგრამ ასე როდი ითქმის სიღნაღის, საგარეჯოს, კასპის, გორის და სხვა რაიონების საძირე ვაზის სადედეებზე. აქ წლების მანძილზე მოუვლელობის შედეგად სადედეები დასარევლიანებულია. მოვლის აგროწესებს არ იცავენ. ამიტომ არის, რომ საძირე ვაზის ლერწის გამოსავლიანობა 25-30 პროცენტსაც ვერ აღწევს. ადგილობრივი პარტიული და საბჭოთა ორგანიზაციები, საქართველოს სსრ სოფლის მეურნეობის სამინისტრო მოვალენი არიან მეტი დახმარება გაუწიონ ჩამორჩენილ რაიონებს.

გათვალისწინებულია, რომ რესპუბლიკაში ახალი ვენახები უნდა გაშენდეს ძვირფასი სამრეწველო ვაზის ჯიშებით, როგორიც არის ცოლიკაური, ციცქა, ალექსანდრეული, რქაწითელი, საფერავი, ოჯალეში, პინო, ჩხავერი, რაჭული თეთრა და სხვ. ხოლო ქალაქ თბილისის და რესპუბლიკის სხვა სამრეწველო ქალაქების მახლობლად უნდა გაშენდეს მაღალხარისხოვანი სუფრის ყურძნის მომცემი ვაზის ჯიშები. სამწუხაროდ, ზოგან ახალი ვენახების გაშენებისას აღნიშნული ჯიშების გამოყენებას არ ითვალისწინებენ. მაგალითად, ყვარლის რაიონში საყოველთაოდ ცნობილია ქინძმარაულის მაღალხარისხოვანი ღვინო. ეს ღვინო ძირითადად ყვარელში მზადდება საფერავის ჯიშის ვაზისაგან. ყვარლელმა მევენახეებმა მეექვსე ხუთწლედში გეგმის მიხედვით უნდა გააშენონ 400 ჰექტარი საფერავის ჯიშის ვაზი, ხოლო ყოველწლიურად — 80 ჰექტარი. სინამდვილეში რაიონში ამ მიმართულებით არაფერი არ გაკეთებულა.

მევენახეობის განვითარების საქმეში დასახული ამოცანების გადასაჭრელად ფართო მასების დარაზმვას დიდად შეუწყობს ხელს საქართველოს მევენახეობისა და მეღვინეობის მუშაკთა რესპუბლიკური თათბირი, რომელიც ხვალ იხსნება თბილისში. თათბირის მონაწილენი ერთმანეთს გაუზიარებენ მუშაობის გამოცდილებას, დასახავენ კონკრეტულ ღონისძიებებს იმისათვის, რომ მიაღწიონ მკვეთრ გარდატეხას მევენახეობაში.

მევენახეობა ჩვენი რესპუბლიკის მრავალფეროვანი სოფლის მეურნეობის ერთ-ერთი წამყვანი დარგია. პარტიული, საბჭოთა და სასოფლო-სამეურნეო ორგანოები სათავეში უნდა ჩაუდგნენ საყოველთაო-სახალხო მოძრაობას მევენახეობის მძლავრი აღმავლობისათვის და დარაზმონ მასები ყურძნის მოსავლიანობის გასადიდებლად.

მივცეთ საბჭოთა სამშობლოს მეტი ყურძენი, მაღალხარისხოვანი ქართული ღვინო, კონიაკი.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმში

პროფკავშირებში აქტიური მუშაობისათვის, სოციალისტური მშენებლობის ამოცანების შესასრულებლად მშრომელი მასების ორგანიზაციის საქმეში დამსახურებისათვის და პროფესიული კავშირების 50 წლისთავთან დაკავშირებით სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა ორდენებითა და მედლებით დააჯილდოვა პროფესიული კავშირების აქტივის დიდი ჯგუფი — მუშები, ინჟინრები, ტექნიკოსები, მეცნიერების, კულტურისა და ხელოვნების მუშაკები, პროფკავშირული ორგანოების მუშაკები. სულ დაჯილდოებულია 7.161 კაცი.

ლენინის ორდენით დაჯილდოებულია 207 კაცი, შრომის წითელი დროშის ორდენით 1.494 კაცი, „საპატიო ნიშნის" ორდენით — 2.500 კაცი, მედლებით „შრომითი მამაცობისათვის" და „შრომითი წარჩინებისათვის" — 2.960 კაცი. (საკდესი).

მახარაძის რაიონმა შეასრულა ციტრუსოვანთა ნაყოფის დამზადების გეგმა

მახარაძის რაიონის სოფლის მეურნეობის მშრომელებმა ციტრუსოვანთა ნაყოფის უხვი მოსავალი მოიყვანეს და წარმატებით შეასრულეს მანდარინის, ლიმონისა და ფორთოხლის დამზადების გეგმა. მანდარინის დამზადების გეგმა შესრულებულია 158,6 პროცენტით, ლიმონისა — 224 პროცენტით, ფორთოხლისა — 100 პროცენტით.

ციტრუსოვანთა ნაყოფის დამზადება გრძელდება. (საქდესი).

კასპის რაიონმა შეასრულა ბოსტნეულისა და კვერცხის დამზადების გეგმა

კასპის რაიონმა შეასრულა ბოსტნეულისა და კვერცხის დამზადების გეგმა. (საქდესი).

არა, ჭაღარა დაბრკოლება არა ყოფილა!

ე. გოლიაძე.

ნ. მამეიშვილი.

> მათი შრომა სამაგალითო უნდა იყოს თქვენთვის, ახალგაზრდებო! ყველა ისე რომ მუშაობდეთ, როგორც ისინი, ჩვენი ქვეყანა უზრუნველყოფილი იქნებოდა მშობლიური მოსავლის ჩაით.

მშვიდი, სანდომიანი მოხუცი, საფეთქლებთან შეჭაღარავებული თმითა და ცოცხალი გამოხედვით. ქუჩაში რომ შემოგხვდეთ, სამოცდაათ წელზე მეტი ხნისად ჩათვლით, და არც შეცდებით, ხოლო ჩაის პლანტაციაში რომ ნახოთ მუშაობის დროს, ოციოდე წლით ახალგაზრდად მოგეჩვენებათ.

მთელი სიცოცხლე არა, მაგრამ ოცდაათი წელი კი იქნება, რაც ელპიტი გოლიაძე ისე შეეთვისა და შეეჩვია ამ საქმეს, როგორც გურულ ყაიდაზე საცივისა და ლობიოს შემზადებას. შეჰყურებთ ამ მოხუცს, ახალგაზრდებს შორის მხნედ ჩამდგარს, ახალგაზრდულად ხალისიანსა და დაუმცხრალს, და გჯერათ: გაჭირვებამ და ორიოდე შრომადღის გამომუშავების სურვილმა კი არა, მხოლოდ მოვალეობის გრძნობამ კი არა, საქმისადმი, ამ მწვანე ბუჩქებისადმი სიყვარულმა მოიყვანა იგი აქ. ამ სიყვარულით არის იგი ასე მოუღლელი და ჯანგაუტეხელი.

როგორ არ შერცხვება, რა გული დაუდგება ახალგაზრდას, ამ ქალის შემყურეს, გვერდში არ ამოუდგეს მას და პლანტაციაში მთელი ძალით არ იმუშაოს. თუნდაც ეს საქმე ათჯერ უფრო სამძიმო იყოს.

და კიდევაც უდგანან მხარში ელპიტი გოლიაძეს ახალგაზრდები. სოფელ დვაბზუს ჟდანოვის სახელობის კოლმეურნეობაში დღეს იშვიათად შეგხვდებათ მეჩაიე, რომელიც ამ მოხუცისაგან დიდად არ იყოს დავალებული.

— ისეთი რა შემატყეთ, ვითომ ასე დავბერდი? — ნაღვლიანად თქვა ელპიტიმ, როცა თავისი უმცროსი ამხანაგების განზრახვა გაიგო. იმდენი საყვედური, წყენა, გულისტკივილი იყო ჩაქსოვილი მის სიტყვებში, რომ მეორედ არავის შეუბედავს მისთვის ამ თემაზე ლაპარაკი.

რგოლმა წელს კარგი მოსავალი მიიღო. საშუალოდ ჰექტარზე 5.000 კილოგრამი. ბევრად მეტი, ვიდრე გეგმით იყო გათვალისწინებული. მერგოლური კი გულნაკლულია: მეტის მოყვანა შეგვეძლო, მომავალ წელს გაცილებით მეტი — 7.000 კილოგრამი უნდა მოვიყვანოთო, აგულიანებს იგი რგოლის წევრებს.

ბარაქალა შენს მარჯვენას და შენს ქალობას, მოხუცო!

• • •

სოფელ ბახვის მარქსის სახელობის კოლმეურნეობაში წელს ნადია მამეიშვილის რგოლმა პირველმა შეასრულა ჩაის ფოთლის კრეფის წლიური დავალება. ამის შესახებ რაიონულმა გაზეთმაც გამოაქვეყნა პატარა ცნობა, მაგრამ ალბათ არავის, მამეიშვილის ნაცნობებს გარდა, ფიქრადაც არ მოსვლიათ, თუ შეჯიბრებაში გამარჯვებულ ამ რგოლს 72 წლის მოხუცი ხელმძღვანელობდა. სოფელ დვაბზუში ელპიტი გოლიაძემ და მისმა რგოლის წევრებმაც გვიან გაიგეს ეს ამბავი და გადაწყვიტეს შეჯიბრებაში გამოეწვიათ ნადია მამეიშვილის რგოლი.

მოხუცი მერგოლურები ამას წინათ მოწინავე მეჩაიეთა თათბირზე შეხვდნენ ერთმანეთს. [illegible]

[illegible]

ბ. ჩხაიძე.
(საქ. კორ.)

მახარაძის რაიონი.

განვამტკიცოთ აზიისა და აფრიკის ქვეყნების ხალხებთან მეგობრობა და სოლიდარობა

დღითიდღე მტკიცდება ჩვენი დიადი სამშობლოს მშრომელთა სოლიდარობა აზიისა და აფრიკის ქვეყნების ხალხებთან, რომელნიც იბრძვიან საუკუნოვანი კოლონიური ჩაგვრის წინააღმდეგ, თავიანთი ეროვნული დამოუკიდებლობის განმტკიცებისათვის. აღმოსავლეთის ხალხებისადმი საბჭოთა ადამიანების გულწრფელი მეგობრობისა და სიმპათიის გრძნობა დიდი ძალით ვლინდება ამ დღეებში, როცა ჩვენი თვალუწვდენელი სამშობლოს ქალაქებსა და სოფლებში იმართება აზიისა და აფრიკის კონტინენტების ხალხებთან სოლიდარობის კვირეული.

აზიისა და აფრიკის ქვეყნების სოლიდარობის კვირეული ფართოდ აღინიშნება ჩვენს რესპუბლიკაშიც.

გუშინ რუსთაველის სახელობის საკონცერტო დარბაზში გაიმართა ქალაქ თბილისის მშრომელთა წარმომადგენლების კრება, მიძღვნილი იმპერიალიზმისა და კოლონიალიზმის წინააღმდეგ აზიისა და აფრიკის ხალხთა ბრძოლისადმი.

მოხსენება „აზიისა და აფრიკის ქვეყნების ხალხთა ბრძოლა იმპერიალიზმისა და კოლონიალიზმის წინააღმდეგ" გააკეთა საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსმა გ. წერეთელმა.

— ჩვენ, — თქვა მომხსენებელმა, — თანამედროვეობის ერთ-ერთი ყველაზე თვალსაჩინო მოვლენის მოწმენი ვართ, იმ მოვლენისა, რომ აზიისა და აფრიკის ქვეყნები გამოდიან პოლიტიკური და საზოგადოებრივი ცხოვრების ფართო ასპარეზზე, თავისუფლდებიან საუკუნოვანი ჩაგვრისაგან.

აზიასა და აფრიკაში მომხდარ ისტორიულ ცვლილებათა მკაფიო გამოხატულება იყო ამ კონტინენტების ქვეყნების პირველი საერთაშორისო კონფერენცია, რომელიც 1955 წელს გაიმართა ბანდუნგში.

აზიისა და აფრიკის ხალხთა სოლიდარობის განმტკიცების საქმეში დიდ როლს შეასრულებს აზიისა და აფრიკის ქვეყნების სოლიდარობის კონფერენცია, რომელიც 26-დან 30 დეკემბრამდე გაიმართება კაიროში. მომავალი კონფერენცია, რომელშიც მონაწილეობას მიიღებენ დელეგაციები [illegible] ქვეყნის, მათ შორის საბჭოთა კავშირის წარმომადგენლებიც, განიხილავს ეროვნული დამოუკიდებლობისა და სუვერენული უფლებებისათვის ბრძოლის, ეკონომიური და კულტურული ურთიერთობის განმტკიცებისა და განვითარებისათვის აზიისა და აფრიკის ხალხთა ბრძოლის საარსებო საკითხებს.

— საქართველოს საზოგადოებრიობა, — თქვა დასასრულ მომხსენებელმა, — მხურვალედ უჭერს მხარს კონფერენციას, რომელიც აზიისა და აფრიკის ხალხთა ფართო წარმომადგენლობითი თათბირი იქნება.

კვების მრეწველობის მუშაკთა პროფკავშირის რესპუბლიკური კომიტეტის თავმჯდომარემ ს. მიქელაძემ ილაპარაკა, თუ რა მეგობრული ურთიერთობა დამყარდა საბჭოთა კავშირსა და აღმოსავლეთის ბევრ ხალხს შორის.

მწერალმა ა. ბელიაშვილმა თავის სიტყვაში თქვა:

— სამუდამოდ წავიდა ის დრო, როცა აზიისა და აფრიკის ქვეყნების ხალხთა ბედს დასავლეთის იმპერიალისტური სახელმწიფოები განაგებდნენ. იმპერიალისტური წრეების მისწრაფებას მოატყუონ და დაიმონონ აზიისა და აფრიკის ქვეყნები, მტკიცე წინააღმდეგობას უწევენ ამ ქვეყნების ხალხები, საბჭოთა კავშირი, ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკა და სხვა სოციალისტური სახელმწიფოები, მსოფლიოს ყველა მშვიდობისმოყვარე ხალხი.

კრებაზე აგრეთვე გამოვიდნენ კამვოლ-მაუდის კომბინატის მუშა ე. ალავიძე, დედისა და ბავშვის დაცვის სამეცნიერო-საკვლევი ინსტიტუტის უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი ე. მესხი, საქართველოს კიროვის სახელობის პოლიტექნიკური ინსტიტუტის სტუდენტი ა. ხუტაშვილი.

თბილისის მშრომელების წარმომადგენელთა კრება ერთსულოვნად მიღებულ რეზოლუციაში მიესალმება იმპერიალიზმის კოლონიური სისტემის დაშლას. (საქდესი).

რძის წარმოება საქართველოს სსრ კოლმეურნეობებში

1957 წლის 1 იანვრიდან 1 დეკემბრამდე გასული წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით

დაკავებული ადგილი	რაიონები	მოწველილია 1957 წ. 1/I-დან 1/XII-მდე	მოწველილია 1956 წ. 1/I-დან 1/XII-მდე	+ მეტია — ნაკლები
1	ბათუმის	1970	1688	+282
2	ბოგდანოვკის	1734	1292	+442
3	ქობულეთის	1576	1515	+ 61
4	წალკის	1544	1154	+390
5	დმანისის	1452	1124	+328
6	წითელწყაროს	1289	1191	+ 98
7	გურჯაანის	1383	1043	+340
8	საგარეჯოს	1379	1254	+125
9	ახალქალაქის	1251	910	+341
10	გარეუბნის	1250	1274	— 24
11	მახარაძის	1215	1007	+208
12	მცხეთის	1193	932	+261
13	ასპინძის	1135	772	+363
14	თეთრი წყაროს	1114	1080	+ 34
15	ბორჯომის	1088	848	+240
16	ბოლნისის	1022	896	+126
17	გორის	1021	963	+ 58
18	თელავის	1018	960	+ 58
19	გარდაბნის	996	908	+ 88
20	მარნეულის	994	924	+ 70
21	სტალინირის	948	824	+124
22	თერჯოლის	943	769	+174
23	სიღნაღის	933	806	+127
24	ლაგოდეხის	911	774	+137
25	დუშეთის	906	850	+ 56
26	მესტიის	903	870	+ 33
27	ყვარლის	900	826	+ 74
28	გაგრის	893	831	+ 62
29	კასპის	879	774	+105
30	ონის	876	772	+104
31	ახმეტის	871	806	+ 65
32	ჯავის	857	769	+ 88
33	ზნაურის	855	646	+209
34	ახალციხის	852	686	+166
35	აბაშის	844	727	+117
36	ტყიბულის	843	555	+288
37	ორჯონიკიძის	839	748	+ 91
38	ქარელის	829	747	+ 82
39	ზუგდიდის	828	689	+139
40	ხაშურის	810	721	+ 89
41	ადიგენის	809	683	+126
42	ლენინგორის	793	676	+117
43	თიანეთის	792	705	+ 87
44	ხულოს	777	664	+113
45	ჩოხატაურის	764	668	+ 96
46	წყალტუბოს	756	733	+ 23
47	ქუთაისის	747	665	+ 82
48	საჩხერის	745	740	+ 5
49	სამტრედიის	727	663	+ 64
50	ცაგერის	727	694	+ 33
51	ყაზბეგის	726	727	— 1
52	კასპის	719	689	+ 30
53	სოხუმის	701	617	+ 84
54	ცხაკაიას	700	657	+ 43
55	წალენჯიხის	695	556	+139
56	ლენტეხის	677	552	+125
57	გალის	670	653	+ 17
58	გეგეჭკორის	664	684	— 20
59	ოჩამჩირის	662	613	+ 49
60	ზესტაფონის	662	670	— 8
61	ლანჩხუთის	657	556	+101
62	ამბროლაურის	649	636	+ 13
63	ჰიათურის	649	629	+ 20
64	ვანის	644	568	+ 76
65	გულრიფშის	613	548	+ 65
66	ხობის	592	500	+ 92
67	მაიაკოვსკის	590	637	— 47
68	ქედის	581	540	+ 41
69	შუახევის	567	522	+ 45
70	ჩხოროწყუს	546	468	+ 78
71	გუდაუთის	544	437	+107
72	წულუკიძის	508	475	+ 33
	აჭარის ასს რესპუბლიკაში	983	875	+108
	სამხრეთ-ოსეთის ა. ოლქში	875	744	+131
	აფხაზეთის ასს რესპუბლიკაში	662	607	+ 55

სულ 1957 წლის 1 იანვრიდან 1 დეკემბრამდე საქართველოს სსრ კოლმეურნეობებში მოწველილია ძროხებისა და ფურკამეჩების რძე 144.500 ტონა, ანუ 14.600 ტონით მეტი, ვიდრე 1956 წლის შესაბამის პერიოდში. 1957 წლის ნოემბერში მოწველილია 5.300 ტონა, 1956 წლის ნოემბერში მოწველილი 4.300 ტონის ნაცვლად.

მერძეული პროდუქტიულობის წლიური გეგმა რესპუბლიკის კოლმეურნეობებში შესრულებულია. 1 დეკემბრისათვის საშუალოდ თითოეულ საფურე ძროხაზე მოწველილია 962 კილოგრამი — 112 კილოგრამით მეტი, ვიდრე წლიური გეგმით იყო გათვალისწინებული და 167 კილოგრამით მეტი, ვიდრე 1956 წლის შესაბამის პერიოდში.

რთველი გურჯაანის რაიონის სოფელ გურჯაანის ოქტომბრის რევოლუციის სახელობის კოლმეურნეობაში. (სურათი გადაღებულია მიმდინარე წლის ოქტომბერში).

ფოტო შ. ჩხეტიანისა.

რაიონულ პარტიულ კონფერენციებზე

აღვზარდოთ მშრომელები პროლეტარული ინტერნაციონალიზმის სულისკვეთებით

მშრომელთა აღზრდას პროლეტარული ინტერნაციონალიზმის სულისკვეთებით დიდი ადგილი დაუთმო კიროვის რაიონულმა პარტიულმა კონფერენციამ. რაიკომის მდივანმა ამხ. ვ. სირაძემ, რომელიც შეეხო მასებში პროლეტარული ინტერნაციონალიზმის იდეების პროპაგანდას, აღნიშნა, რომ ხალხთა მეგობრობის საკითხებზე სისტემატურად ეწყობა ლექციები და მოხსენებები, მეგობრობის საღამოები, აგიტატორები მართავენ საინტერესო საუბრებს. წრეებსა და პოლიტსკოლებში დიდი ადგილი ეთმობა თემებს ხალხთა შორის მეგობრობასა და ძმობაზე.

პროლეტარული ინტერნაციონალიზმის სულისკვეთებით მშრომელთა აღზრდაში დიდ როლს ასრულებს მოძმე რესპუბლიკების მშრომელებთან პატრიოტული შეჯიბრება. ფაბრიკა „საქტრიკოტაჟის" კოლექტივი სოციალისტურ შეჯიბრებაში ჩაება ერევნელ და რიგელ თანამოძმეებთან. კოტონ-წინდების ფაბრიკის მუშა-მოსამსახურეები ეჯიბრებიან რიგელებს, ხოლო ბამბის ფაბრიკის მუშები — აზერბაიჯანის სსრ ქალაქ ალსტაფის მებამბეებს. აღსანიშნავია რაიონის სკოლების მოსწავლეთა მეგობრობა მოსკოვის, რიგის, ლაიპციგის, ერევნის მოსწავლეებთან.

საანგარიშო პერიოდში სისტემატურად ეწყობოდა დელეგაციების გაცვლა გამოცდილების ურთიერთგაზიარებისათვის, ცალკეულ ოპერაციებზე მომუშავე ადამიანთა მივლინებები საბჭოთა კავშირის მოწინავე საწარმოებში. ამასთან ერთად წარმოებდა გულთბილი მიწერ-მოწერა, ამანათების გაგზავნა და ა. შ. ჩვენი ქვეყნის მოწინავე საწარმოთა გამოცდილების დანერგვა, მასებში პარტიულ-პოლიტიკური მუშაობის ამაღლება, პარტიული ხელმძღვანელობის სტილისა და მეთოდების შეცვლა, სრულყოფა და ძირეულ პარტიულ რგოლებთან მიახლოება დიდად დაეხმარა რაიონის საწარმოებს მუშაობის გაუმჯობესებაში. 10 თვის გეგმა შესრულებულია 104,2 პროცენტით.

როგორც პარტიულ კონფერენციაზე აღინიშნა, რაიონის საწარმოებს უკეთესი მაჩვენებლები ექნებოდათ, უფრო უნარიანად და მოფიქრებულად რომ იყენებდნენ ადგილობრივ რეზერვებს, ხოლო პარტიული და სამეურნეო ორგანიზაციების ხელმძღვანელები უფრო ღრმად რომ სწავლობდნენ წარმოების ეკონომიკას. კონკრეტული ეკონომიკის შემსწავლელი წრეების მეცადინეობა, — თქვა ამხ. ვ. სირაძემ, — ჯერ კიდევ ვერ დგას სათანადო დონეზე. ყოველივე ამითაც აიხსნება, რომ რაიონის სამი სამრეწველო საწარმო ვერ ასრულებს სახელმწიფო დავალებას, ხოლო ბევრ საწარმოში კვლავ დიდია წუნის გამოშვების შემთხვევები. წელს წუნის გამოშვების გამო ფაბრიკა „კომკავშირელმა" 50.000 მანეთი იზარალა. ამავე მიზეზით დიდი ზარალი ნახეს აგრეთვე № 2 ფეხსაცმლის ფაბრიკამ და სხვ.

რაიონის პარტიული ორგანიზაცია უკანასკნელ ხანებში სერიოზულ ყურადღებას აქცევს საზოგადოებრივი ქონებისა და მშრომელთა პირადი ქონების ურყევად დაცვას. ამ მხრივ რაიონის პარტიული ორგანიზაციების, მილიციისა და სასამართლო-პროკურატურის ორგანოების მუშაობას მაინც გაუმჯობესება ესაჭიროება. კვლავ დიდია გაფლანგვა-განიავების ფაქტები. ამ საკითხზე ვრცლად ილაპარაკეს მომხსენებელმა, რაიონული მილიციის უფროსმა ა. ტიტკოვმა, ფაბრიკა „საქტრიკოტაჟის" პარტბიუროს მდივანმა შ. ჭითანავამ და სხვებმა.

ძაფსართავი ფაბრიკის პარტბიუროს მდივანმა ო. ღამბაშიძემ გააკრიტიკა პარტიის რაიკომი და რაისაბჭოს აღმასკომი. მან თქვა, რომ პარტიის მიერ განხორციელებულმა დიდმნიშვნელოვანმა ღონისძიებებმა კიდევ უფრო დაუახლოვა პარტიული ხელმძღვანელობა მასებს. ახლა საჭირო აღარ არის ამა თუ იმ საკითხის გადაწყვეტისათვის რაიკომში ვიაროთ, ვეძებოთ იქ ინსტრუქტორები და სხვ., მაგრამ რაიკომმა ძირეულ პარტიულ ორგანიზაციებთან დაახლოებისათვის მხოლოდ პირველი ნაბიჯები გადადგა.

ამხ. ღამბაშიძე შემდეგ შეეხო მიღებულ დადგენილებათა შესრულების შემოწმების მიმდინარეობას და თქვა, რომ რაიკომი ზოგჯერ პატივს არა სცემს თავის გადაწყვეტილებას. მაგალითად, გასულ, მე-17 პარტიულ კონფერენციაზე რაიკომს დიდი მოთხოვნები წაუყენეს რაიონში სავაჭრო ქსელის სწორად განლაგების, კულტურულ-საგანმანათლებლო დაწესებულებათა მუშაობის გაძლიერების, მოსახლეობის ტრანსპორტით მომსახურების გაუმჯობესების უზრუნველსაყოფად. ეს მოთხოვნები გათვალისწინებულ იქნა წინა კონფერენციის მიერ მიღებულ დადგენილებაში, მაგრამ მდგომარეობა არ შეცვლილა.

კონფერენციაზე სიტყვა წარმოთქვა პარტიის თბილისის საქალაქო კომიტეტის პირველმა მდივანმა ამხ. გ. გეგეშიძემ.

კონფერენციამ აირჩია რაიკომისა და სარევიზიო კომისიის ახალი შემადგენლობა, აგრეთვე დელეგატები საქართველოს კომპარტიის XVIII ყრილობაზე დასასწრებად.

* * *

ახლად არჩეული რაიონული კომიტეტის პლენუმმა პარტიის თბილისის ორგანიზაციის კიროვის რაიკომის პირველ მდივნად აირჩია ამხ. ვ. სირაძე, მეორე მდივნად — ამხ. გ. გაფრინდაშვილი, მდივნად — ამხ. შ. კულულაშვილი.

მტკიცდება მთის რაიონის ეკონომიკა

ჯავის რაიონის საკოლმეურნეო სოფლებში უკანასკნელ ხანს, განსაკუთრებით პარტიის XX ყრილობის შემდეგ, პარტიისა და საბჭოთა მთავრობის უდიდესი მზრუნველობის შედეგად საგრძნობლად განვითარდა კოლმეურნეობათა ეკონომიკა, აღმავლობის გზით მიდის მეცხოველეობა.

სწორედ ამ საკითხებზე იყო გამახვილებული ყურადღება პარტიის ჯავის რაიკომის მდივნის ამხ. პ. ხარებოვის საანგარიშო მოხსენებაში კონფერენციაზე. მომხსენებელმა აღნიშნა, რომ პარტიის ცენტრალური კომიტეტის უკანასკნელი პლენუმების გადაწყვეტილებათა განხორციელების საფუძველზე სულ უფრო მტკიცდება მთის სოფლების ეკონომიკა. რაიონის კოლმეურნეობათა აღმავლობას საფუძვლად უდევს მშრომელთა აქტივობისა და ინიციატივის ამაღლება, პარტიული ორგანიზაციების ბრძოლისუნარიანობის ზრდა, პარტიული ცხოვრების ლენინური ნორმების და ხელმძღვანელობის პრინციპების ფართოდ დანერგვა, რაც პარტიის XX ყრილობის შემდეგ განხორციელდა. ყოველივე ამის შედეგად ამაღლდა კოლმეურნეობათა მატერიალური დაინტერესება და საზოგადოებრივი მეურნეობისათვის პასუხისმგებლობა.

კოლმეურნეობათა თავმჯდომარეებმა ვ. ჯიოევმა (სოფელი მაგკოთა), ს. ბაგაევმა (სოფელი ქოთანთო), სოფლის მეურნეობის რაიონული სამმართველოს უფროსმა გ. თედეევმა აღნიშნეს, რომ მეცხოველეობის პროდუქტების წარმოების ზრდასთან ერთად წარმატებით სრულდება სახელმწიფოსათვის ხორცის, რძის, კარაქისა და კვერცხის, აგრეთვე მეცხოველეობის სხვა პროდუქტების ჩაბარებისა და მიყიდვის დავალებები.

მთის სოფლების ეკონომიკის აღმავლობის შედეგად გაიზარდა კოლმეურნეთა ხვედრი შრომადღეზე. წელს კოლმეურნეობებში 2-3-ჯერ მეტი მარცვლეული და კარტოფილი გასცეს შრომადღეზე, ვიდრე შარშან. საზოგადოებრივი დოვლათის ზრდამ კოლმეურნეობათა გამგეობებს და პარტიულ ორგანიზაციებს საშუალება მისცა ფართოდ გაეშალათ საწარმოო ობიექტების მშენებლობა.

მომხსენებელი და კამათში სიტყვებით გამოსული დელეგატები დაწვრილებით ლაპარაკობდნენ ამ წარმატებებზე, მაგრამ მხედველობიდან როდი გამორჩათ ხარვეზები და ნაკლოვანებები, რომლებიც ჯერ კიდევ არის ზოგიერთი კოლმეურნეობის მუშაობაში. მაგალითად, მეცხოველეობაში კვლავ ჩამორჩენილი არიან სოფლების როკის, ჯომაღის, ნაკრებას, საგილზასის, კოლმეურნეობები.

კონფერენციამ დიდი ყურადღება დაუთმო აგრეთვე სამრეწველო საწარმოთა მუშაობის და სოფლის კულტურული მომსახურების საკითხებს.

კონფერენციაზე სიტყვა წარმოთქვა პარტიის სამხრეთ ოსეთის საოლქო კომიტეტის პირველმა მდივანმა ამხ. გ. სანაკოევმა.

კონფერენციამ აირჩია რაიონული კომიტეტის ახალი შემადგენლობა და დასახა ღონისძიებანი მომავალი მუშაობისათვის.

* * *

შედგა ახლად არჩეული რაიონული კომიტეტის პლენუმი. პლენუმმა პარტიის ჯავის რაიონული კომიტეტის პირველ მდივნად აირჩია ამხ. პ. ხარებოვი, მეორე მდივნად — ამხ. ი. თედეევი.

მომავალი წლის ანგარიშში შრომობენ

ჩვენი რესპუბლიკის ბევრი საწარმოს კოლექტივმა წარმატებით იშრომა მიმდინარე წელს და წლიური დავალება ვადაზე ადრე გადაჭარბებით შეასრულა. ისინი ახლა 1958 წლის ანგარიშში უშვებენ პროდუქციას.

ზეგეგმითი პროდუქციის გამოშვებისათვის ბრძოლაში წარმოების ბევრი მუშაკი დაწინაურდა. მათ შორის არიან გორის ბამბეულის ქსოვილების კომბინატის, თბილისის ავტოშემკეთებელი ქარხნის და სტალინირის ლუდის ქარხნის მოწინავე ადამიანები.

გორის ბამბეულის ქსოვილების კომბინატის საქსოვი ფაბრიკის ოსტატის თანაშემწე გიორგი ბილიშვილი და მქსოველი ვალენტინა გორიაჩკინა, რომლებიც დავალებებს 135-140 პროცენტით ასრულებენ.

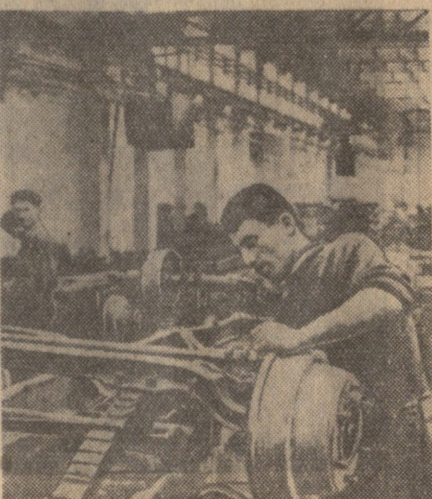

თბილისის ავტოშემკეთებელი ქარხნის ამწყობი ზეინკალი ს. ცისკაძე, რომელიც ყოველდღიურად სამ ნორმას იძლევა.

სტალინირის ლუდის ქარხნის მოწინავე მფილტრავი გ. ელბაქიძე მუშაობის დროს.

საბჭოთა მთავრობის ნოტა იაპონიის მთავრობისადმი

სსრ კავშირის საელჩომ იაპონიაში ამა წლის 5 დეკემბერს იაპონიის საგარეო საქმეთა სამინისტროს გადასცა შემდეგი ნოტა.

„საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის საელჩო თავის პატივისცემას უდასტურებს იაპონიის საგარეო საქმეთა სამინისტროს და საბჭოთა მთავრობის დავალებით პატივი აქვს განაცხადოს შემდეგი.

საბჭოთა მთავრობა, თანმიმდევრულად და მტკიცედ მოითხოვს შეწყდეს ატომური და წყალბადის იარაღის ყოველგვარი გამოცდა და ამ საკითხის დაუყოვნებლივ გადაჭრის ინტერესებისათვის საჭიროდ მიაჩნია, რომ ასეთი შეწყვეტა განხორციელდეს განიარაღების სხვა საკითხებზე შეთანხმების მიღწევისაგან დამოუკიდებლად. ატომური იარაღის გამოცდის შეწყვეტა უეჭველია შესაძლებელს გახდიდა ბოლო მოეღოს ადამიანთა ჯანმრთელობისათვის საშიში იმ რადიაციის დონის შემდგომ ამაღლებას, რომელიც წარმოიშობა ატომგულის იარაღის გამოცდის შედეგად. ამ ღონისძიების განხორციელება სერიოზული დაბრკოლება იქნებოდა ამ იარაღის უფრო ძლიერ დამანგრეველ სახეობათა შექმნის გზაზე, ხელს შეუწყობდა განიარაღების სხვა საკითხებზე შეთანხმების უსწრაფეს დადებასა და საერთაშორისო ვითარების გაუმჯობესებას.

საბჭოთა მთავრობა დადებითად მოეპყრო მთელ რიგ ნაბიჯებს, რომლებიც იაპონიაში გადაიდგა და რომლებიც თითქოს მიმართული იყო ამ მიზნის უსწრაფესად განხორციელებისაკენ. საბჭოთა კავშირში კეთილმოსურნეობით შეაფასეს იაპონიის პარლამენტის რეზოლუციები ატომგულის გამოცდის საკითხზე, იაპონიის საგარეო საქმეთა მინისტრის გამოსვლა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის XII სესიაზე საერთო დისკუსიაში და იაპონიის პრემიერ-მინისტრის 1957 წლის 24 სექტემბრის წერილი სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარისადმი, რომლებშიც აღიარებული იყო, რომ საჭიროა დაუყოვნებლივ შეწყდეს ატომური და წყალბადის იარაღის გამოცდა. სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის საპასუხო წერილში კმაყოფილებით იყო აღნიშნული ჩვენი ქვეყნების თვალსაზრისთა დამთხვევა, რომ ატომგულის გამოცდის შეწყვეტა, როგორც აღნიშნული იყო იაპონიის პრემიერ-მინისტრის წერილში, უნდა განხორციელდეს ისე, რომ არ დაველოდოთ განიარაღების სხვა საკითხებზე შეთანხმების მიღწევას. ჩვენი ქვეყნები რომ ერთად წამოაყენებდნენ ასეთ წინადადებას, ეს ბევრად შეუწყობდა ხელს გამოცდის შეწყვეტის საკითხის უსწრაფესად გადაწყვეტას.

მაგრამ 30 ოქტომბერს პირველ პოლიტიკურ კომიტეტში, როცა საერთო დისკუსია განიარაღების შესახებ დასკვნით სტადიაში იყო, გამოვიდა იაპონიის წარმომადგენელი, რომელმაც ხაზგასმით აღნიშნა, რომ იაპონიის რეზოლუციის პროექტი ითვალისწინებს მჭიდრო კავშირს ატომგულის იარაღის გამოცდის შეწყვეტასა და სამხედრო მიზნებისათვის ხლეჩადი მასალების წარმოების შეწყვეტას შორის. იაპონიის ასეთი პოზიცია ემთხვევა დასავლეთის სახელმწიფოების — ამერიკის შეერთებული შტატების, ინგლისის, საფრანგეთის — პოზიციას, რომლებიც გადაჭრით ეწინააღმდეგებიან ატომური და წყალბადის იარაღის გამოცდის შეწყვეტას. ცნობილია, რომ ამ სახელმწიფოთა მთავრობები ვერ ბედავენ გაერთიანებული ერების ორგანიზაციაში დაიკავონ ამ საკითხში შეუნიღბავი, აშკარად უარყოფითი პოზიცია, რადგან ეს, უეჭველია, მათ მეტად ძნელ მდგომარეობაში ჩააყენებდა როგორც გაერთიანებული ერების ორგანიზაციაში, ისე საზოგადოებრივი ძალების თვალში არა მარტო საზღვარგარეთ, არამედ მათს საკუთარ ქვეყნებშიც. ამიტომ ამერიკის შეერთებული შტატების, ინგლისისა და საფრანგეთის მთავრობები თავიანთი მიზნების მიღწევას ცდილობენ რამდენადმე შენიღბული გზით. ისინი ატომური იარაღის გამოცდის შეწყვეტის საკითხს აკავშირებენ განიარაღების სხვა საკითხებთან, რომლებზეც ამჟამად, აგრეთვე თვით დასავლეთის სახელმწიფოთა პოზიციის გამო, უეჭველია, არ შეიძლება მიღწეულ იქნას შეთანხმება, კერძოდ, ამ საკითხს ისინი აკავშირებენ სამხედრო მიზნებისათვის — ხლეჩადი მასალების წარმოების შეწყვეტასთან.

იაპონიის მთავრობისათვის ცნობილი უნდა იყოს, რომ სამხედრო მიზნებისათვის ხლეჩადი მასალების წარმოების შეწყვეტის საკითხი წარმოადგენს ატომური და წყალბადის იარაღის სრული აკრძალვის საკითხის განუყრელ ნაწილს, რომელიც შეიცავს უწინარეს ყოვლისა ატომური და წყალბადის იარაღის გამოყენების აკრძალვას, აგრეთვე ამ სახეობათა იარაღის წარმოების შეწყვეტას, მის ამოღებას სახელმწიფოთა შეიარაღებიდან და ამ იარაღის არსებული მარაგის მოსპობას.

არ შეიძლება ყურადღება არ მივაქციოთ იმ ფაქტს, რომ ისეთ პირობებში, როცა არ არსებობს შეთანხმება ატომური და წყალბადის იარაღის სრული აკრძალვის შესახებ, სამხედრო მიზნებისათვის ხლეჩადი მასალების წარმოების შეწყვეტის შესახებ წინადადებას არავითარი მნიშვნელობა არა აქვს ატომური ომის საფრთხის თავიდან აცილების საქმისათვის. პირიქით, ასეთ წინადადებას შეუძლია მხოლოდ გააუარესოს საერთაშორისო ვითარება.

დასავლეთის სახელმწიფოთა მიერ ასეთი წინადადების [illegible] მთავარი მიზანია ამერიკის შეერთებული შტატების, ინგლისისა და საფრანგეთის მისწრაფება არ დაუშვან შეთანხმება ატომური და წყალბადის იარაღის გამოცდის შეწყვეტის საკითხზე. საყოველთაოდ ცნობილია ის ფაქტი, რომ ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა და მათმა დასავლეთელმა მოკავშირეებმა აიღეს იმის კურსი, რომ ატომური და წყალბადის იარაღი გახადონ თავიანთი შეიარაღების ძირითად საშუალებად. ამის შესახებ ცოტა ოფიციალური განცხადება როდი არსებობს. ამასვე მოწმობს ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტის ეიზენჰაუერისა და დიდი ბრიტანეთის პრემიერ-მინისტრის მაკმილანის უკანასკნელი ერთობლივი კომუნიკე, რომელშიც პირდაპირ არის ნათქვამი, რომ მთელ თავიანთ იმედს ისინი ამყარებენ იმაზე, რომ „ჰქონდეთ" ატომგულის იარაღი და რომ ისინი მოითხოვენ ატომგულის იარაღის როგორც „დამაშინებელი ძალის" გამოყენებას.

ამრიგად, ამერიკის შეერთებულ შტატებსა და მათს დასავლეთელ მოკავშირეებს არა სურთ აიკრძალოს ატომგულის იარაღის გამოყენება, უარს ამბობენ ატომური და წყალბადის იარაღის დაგროვებული მარაგის ლიკვიდაციაზე. პირიქით, ამერიკის შეერთებული შტატები ყოველ ღონეს ხმარობენ, რათა კიდევ უფრო „სრულყონ" ეს იარაღი. ამის განსახორციელებლად ამერიკის შეერთებული შტატები აწარმოებენ სულ ახალ და ახალ სახეობათა ატომური და წყალბადის იარაღის გამოცდას. იმისათვის, რომ მოსპონ ატომური და წყალბადის იარაღის გამოცდის შეწყვეტის შესახებ შეთანხმების ყოველგვარი შესაძლებლობა, ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა ეს საკითხი დაუკავშირეს სამხედრო მიზნებისათვის ხლეჩადი მასალების წარმოების შეწყვეტის საკითხს.

ინგლისის მთავრობა, რომელიც ამჟამად ახორციელებს სხვადასხვა ტიპის ატომგულის იარაღის წარმოების ფართო პროგრამას და ამ მიზნით აწარმოებს ატომგულის იარაღის გამოცდას, აგრეთვე გადაჭრით განწყობილია იმის წინააღმდეგ, რომ მიღწეულ იქნას რაიმე შეთანხმება ატომური და წყალბადის იარაღის გამოცდის შეწყვეტის შესახებ. ასეთი გამოცდის ახალი სერიის შესახებ დიდი ბრიტანეთის საგარეო საქმეთა სამინისტრომ ოფიციალურად გამოაცხადა 1957 წლის 1 ნოემბრის ნოტით. დიდი ბრიტანეთის მთავრობა ისევე, როგორც ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობა, ატომური და წყალბადის იარაღის გამოცდას ეწევა შორს თავისი ტერიტორიის ფარგლებიდან, შუაგულ ზღვაში, სამხრეთი ზღვების რაიონებში და საფრთხეს უქმნის იმ კუნძულების მოსახლეობას, რომლებიც შედიან გამოცხადებულ საშიშ რაიონში, ან მას ესაზღვრებიან.

ამერიკის შეერთებულ შტატებს, ინგლისსა და საფრანგეთს წინადადება სამხედრო მიზნებით ხლეჩადი მასალების წარმოების შეწყვეტის შესახებ სრულიადაც არ შემოაქვთ იმ მიზნით, რომ ნაბიჯი გადადგან წინ განიარაღების საქმეში. ისინი ემყარებიან იმას, რომ ასეთი წინადადება ხელს შეუშლის შეთანხმების მიღწევას ატომგულის იარაღის გამოცდის შეწყვეტის შესახებ, მაგრამ კიდევაც რომ მიღებულ იქნას იგი, ეს სრულიადაც არ დაარღვევდა ამერიკის შეერთებულ შტატებში ხლეჩადი მასალების დაგროვებული უდიდესი მარაგისაგან ატომური და წყალბადის იარაღის წარმოების მათს გეგმებს, და მათ მიერ ამ იარაღის წარმოება სრული ძალით გაგრძელდებოდა.

ყოველივე აქედან ჩანს, რომ ატომური და წყალბადის იარაღის გამოცდის შეწყვეტის საკითხის დაკავშირება განიარაღების სხვა საკითხებთან ემსახურება იმ მიზნებს, რომლებსაც დასავლეთის სახელმწიფოები ამ საკითხში ისახავენ, სახელდობრ — არ დაუშვან შეთანხმება ატომური და წყალბადის იარაღის გამოცდის დაუყოვნებლივ შეწყვეტის შესახებ. მაგრამ ძნელია იმის გაგება, თუ როგორ შეიძლება ის პოზიცია, რომელიც იაპონიის დელეგაციამ დაიკავა გენერალური ასამბლეის XII სესიაზე და რომელიც არსებითად ემთხვევა დასავლეთის სახელმწიფოთა აღნიშნულ პოზიციას, შევუთანხმოთ იაპონიის მთავრობის განცხადებებს, რომ იგი ესწრაფვის ატომგულის იარაღის გამოცდის დაუყოვნებლივ შეწყვეტას.

საბჭოთა მთავრობას არ შეუძლია არ გამოთქვას მწუხარება იმის გამო, რომ იაპონიის მთავრობამ და მისმა დელეგაციამ გენერალურ ასამბლეაში ატომური და წყალბადის იარაღის გამოცდის შეწყვეტის საკითხში დაიკავეს პოზიცია, რომელიც ემთხვევა დასავლეთის სახელმწიფოთა პოზიციას, რამაც, უეჭველია, გააუარესა ამ საკითხზე გენერალური ასამბლეის მიერ დადებითი გადაწყვეტილების მიღების შანსები.

საბჭოთა მთავრობას სურს გამოთქვას იმედი, რომ იაპონიის მთავრობა შესაძლებლად მიიჩნევს ატომური და წყალბადის იარაღის გამოცდის შეწყვეტის საკითხი არ დაუკავშიროს განიარაღების სხვა საკითხებს, რათა ამით გააადვილოს შესაბამის სახელმწიფოთა შეთანხმება ამ სახეობათა ატომგულის იარაღის გამოცდის გადაუდებელი და უთუო შეწყვეტის, როგორც ატომგულის იარაღის სრული აკრძალვის გზაზე გადადგმული პირველი ნაბიჯის, შესახებ".

კომუნიზმი ჩვენი ნათელი მომავალია

> „საბჭოთა ქვეყანა ამჟამად თავისი ისტორიული განვითარების ახალ ეტაპზე იმყოფება. ჩვენში შექმნილია ხელსაყრელი პირობები, ყველა მატერიალური და მორალური წანამძღვარი კომუნიზმის მშენებლობაში უფრო მაღალ საფეხურზე გადასვლისათვის. საბჭოთა ხალხს ისინი მიაჩნია ბაზად, საფუძვლად კიდევ უფრო სწრაფი წინსვლისათვის, კიდევ უფრო დიდი გამარჯვებებისათვის მომავალში. სოციალიზმის ყოველი წარმატება ახალი ნაბიჯია კომუნისტური საზოგადოების უმაღლესი ფაზისაკენ მიმავალ გზაზე".
>
> **ნ. ს. ხრუშჩოვი.**

კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელობით საბჭოთა ხალხმა განახორციელა მრავალი თაობის პროგრესულ ადამიანთა ოცნება, რომელნიც მხურვალედ მისწრაფოდნენ იმისაკენ, რომ თავისუფალი და ბედნიერი ეხილათ კაცობრიობა.

დრომოჭმულ და დაჩანაკებულ კაპიტალისტურ წყობილებას ამჟამად ცვლის სოციალიზმი, როგორც საზოგადოების განვითარების ობიექტურ კანონზომიერებათა მოქმედების შედეგი. კლასობრივი ბრძოლა, რომელიც მთავრდება პროლეტარიატის დიქტატურის დამყარებით, წარმოების საშუალებების საზოგადოებრივ საკუთრებად გადასვლით, — ასეთია მშრომელთა განთავისუფლების, ახალი, სოციალისტური წყობილების შექმნის ერთადერთი გზა, რომელიც ნაჩვენებია მარქსიზმ-ლენინიზმის მიერ. სოციალიზმის აშენება სსრ კავშირში, სოციალისტური მშენებლობის წარმატებანი ჩინეთში და სახალხო დემოკრატიის სხვა ქვეყნებში სავსებით ადასტურებენ მარქსიზმ-ლენინიზმის გენიალური თეორიული დასკვნების სისწორეს.

საბჭოთა ხალხის გმირული შრომისა და ბრძოლის ორმოცი წელი აღნიშნულია მსოფლიო-ისტორიული მნიშვნელობის გამარჯვებებით. პირველად აშენდა სოციალისტური საზოგადოება და წარმატებით ხორციელდება თანდათანობითი გადასვლა სოციალიზმიდან კომუნიზმზე. ხალხთა თვალწინ სულ უფრო მკაფიოდ ისახება კომუნისტური საზოგადოების უმაღლესი ფაზის კონტურები.

კომუნისტური საზოგადოების ორივე ფაზას ახასიათებს: წარმოების საშუალებებზე საზოგადოებრივი საკუთრების ბატონობა, ექსპლოატატორული კლასებისა და ადამიანის მიერ ადამიანის ექსპლოატაციის, ეროვნული და რასობრივი ჩაგვრის არარსებობა, ეკონომიკის გეგმაშეწონილი განვითარება, საზოგადოებრივი წარმოების განუწყვეტელი გაფართოება მოწინავე ტექნიკის ბაზაზე მშრომელთა მზარდი მოთხოვნილებების სულ უფრო სრულად დაკმაყოფილების, საზოგადოების ყველა წევრის კეთილდღეობის განუხრელი ამაღლებისა და მათი ყოველმხრივი განვითარების მიზნით.

ახლა, როცა სოციალისტური მშენებლობის წარმატებათა შედეგად სულ უფრო ცხადად ისახება კომუნისტური საზოგადოების კონტურები, სავსებით კანონზომიერია ხაზგასმით აღვნიშნოთ სოციალიზმისა და კომუნიზმის არა მარტო საერთო თვისებები, არამედ არსებითი განსხვავებებიც მათ შორის. ეს შესაძლებლობას იძლევა დავინახოთ წინსვლის პერსპექტივები, შევიმუშაოთ კომუნისტური მშენებლობის მეცნიერული პროგრამა.

სოციალიზმი წარმოადგენს იმ საზოგადოებას, რომელიც ეს-ეს არის გამოვიდა კაპიტალიზმის წიაღიდან და ამიტომ მას ჯერ კიდევ აჩნევია ძველი საზოგადოების კვალი. სოციალისტური წყობილება უზრუნველყოფს საზოგადოებრივი წარმოების განვითარების მაღალ დონეს, მისი ზრდის ისეთ ტემპებს, რომლებიც კაპიტალიზმის დროს მიუწვდომელია. მაგრამ ეს დონე ჯერ კიდევ ვერ ქმნის მატერიალური დოვლათის ისეთ სიუხვეს, რომელიც შესაძლებელს გახდიდა ამ დოვლათის განაწილებას საზოგადოების წევრთა მოთხოვნილებების მიხედვით. სოციალიზმის სტადიაში არსებობს საზოგადოებრივი საკუთრების ორი ფორმა — სახელმწიფოებრივი, საყოველთაო-სახალხო, და კოოპერაციულ-საკოლმეურნეო. სოციალიზმის დროს ჯერ კიდევ დარჩენილია საქონელწარმოება და შრომის პროდუქტების საქონლურ-ფულადი მიმოქცევა.

აქ უკვე დაძლეულია წინააღმდეგობა ქალაქსა და სოფელს შორის, გონებრივ და ფიზიკურ შრომას შორის, მაგრამ არსებითი განსხვავებანი მათ შორის ჯერ კიდევ რჩება. სოციალიზმი ახდენს ექსპლოატატორული კლასებისა და ადამიანის მიერ ადამიანის ექსპლოატაციის ლიკვიდაციას. ამასთან ერთად ჯერ კიდევ რჩება საზოგადოების კლასობრივი დაყოფა: არის მუშათა კლასი და გლეხობის კლასი, არის ინტელიგენცია, როგორც განსაკუთრებული სოციალური ფენა. სოციალიზმის დროს ძირეულად იცვლება ხასიათი შრომისა, რომელიც, რაკი განთავისუფლებულია ექსპლოატაციისაგან, თვითეული მოქალაქის ღირსების საქმე ხდება. მიუხედავად ამისა, შრომა აქ ჯერ კიდევ არ გამხდარა საზოგადოების ყველა წევრთა პირველ სასიცოცხლო მოთხოვნილებად, და მოხმარების საგნები ნაწილდება თვითეული მუშაკის მიერ დახარჯული შრომის რაოდენობისა და ხარისხის შესაბამისად.

ამრიგად, სოციალისტური საზოგადოება უზრუნველყოფს თანასწორობას იმ მხრივ, რომ ყველა მშრომელი განთავისუფლებულია ექსპლოატაციისაგან, ყველასათვის გაუქმებულია კერძო საკუთრება წარმოების საშუალებებზე, ყველანი მოვალენი არიან იშრომონ და ამისათვის ანაზღაურება მიიღონ თავიანთი შრომის მიხედვით.

კომუნიზმის უმაღლეს სტადიაში საწარმოო ძალები და საზოგადოებრივი შრომის ეფექტიანობა ისეთ დონეს მიაღწევენ, რომელიც უზრუნველყოფს მატერიალური დოვლათის სიუხვეს. წარმოების საშუალებებზე სოციალისტური საკუთრების ორი ფორმა ბოლოს და ბოლოს ერთიან კომუნისტურ საკუთრებად გადაიქცევა. საქონელწარმოება და საქონლურ-ფულადი მიმოქცევა ადგილს დაუთმობს წარმოებასა და განაწილებას კომუნისტურ საწყისებზე, ფულის გამოუყენებლად. გაქრება არსებითი განსხვავება ქალაქსა და სოფელს შორის, გონებრივ და ფიზიკურ შრომას შორის. შეიქმნება ისეთი საზოგადოება, სადაც წაიშლება ზღვარი, გაქრება არსებითი განსხვავება მუშებსა და გლეხებს შორის, აგრეთვე ამ კლასებსა და ინტელიგენციას შორის როგორც ეკონომიური, ისე კულტურულ-ტექნიკური მხრივ. ყველაფერი ეს საზოგადოებას მიიყვანს იქამდე, რომ შრომა ყველა ადამიანის პირველ სასიცოცხლო მოთხოვნილებად გადაიქცევა.

საბჭოთა ხალხის გიგანტური შემოქმედებითი მუშაობა ამჟამად ექვემდებარება სოციალისტური საზოგადოების მშენებლობის დამთავრებისა და კომუნიზმზე თანდათანობითი გადასვლის განხორციელების ამოცანას.

თანმიმდევრულად ახორციელებენ რა სოციალიზმის აშენების ლენინურ გეგმას, კომუნისტური პარტიის მიერ მტკიცედ შეკავშირებულმა საბჭოთა კავშირის ხალხებმა პარტიის ხელმძღვანელობით ჭეშმარიტად დიად წარმატებებს მიაღწიეს.

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XX ყრილობამ აღნიშნა, რომ ჩვენს ქვეყანას ყველაფერი აქვს, რაც საჭიროა იმისათვის, რომ გადავწყვიტოთ ძირითადი ეკონომიური ამოცანა — ისტორიულად უმოკლეს ვადებში დავეწიოთ და გავუსწროთ ყველაზე განვითარებულ კაპიტალისტურ ქვეყნებს ერთ სულ მოსახლეზე პროდუქციის წარმოების მხრივ.

საგეგმო ორგანოების გაანგარიშებანი შესაძლებლობას გვაძლევენ ვივარაუდოთ, მატერიალური დოვლათის სიუხვის მისაღწევად რა მნიშვნელოვანი ნაბიჯის გადადგმა შეუძლია სსრ კავშირს უახლოეს 15 წელიწადში.

დიდებული პერსპექტივები ისახება ჩვენი სოციალისტური სოფლის მეურნეობის წინაშეც.

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XX ყრილობის გადაწყვეტილებათა შესაბამისად მარცვლეულის წარმოება უნდა გავადიდოთ 11 მილიარდ ფუთამდე წელიწადში. მეცხოველეობის განვითარების უახლოესი პერსპექტივაა დავეწიოთ ამერიკის შეერთებულ შტატებს ერთ სულ მოსახლეზე ხორცის, რძისა და კარაქის წარმოების მხრივ. სოფლის მშრომელები დიდი აღფრთოვანებით იბრძვიან ამ ამოცანების გადაწყვეტისათვის.

ყველაფერი ეს გვიჩვენებს, რომ შორს აღარ არის დრო, როცა სსრ კავშირი მიაღწევს და გადააჭარბებს ამერიკის შეერთებული შტატების მრეწველობისა და სოფლის მეურნეობის განვითარების დღევანდელ დონეს.

საწარმოო ძალების სწრაფ განვითარებასთან ერთად და მათს საფუძველზე გადაწყდება კომუნისტური საზოგადოების პრინციპების განხორციელების სხვა ამოცანებიც.

კომუნისტური საზოგადოების აშენება მოითხოვს ძირეულ ძვრებს მშრომელთა კულტურულ-ტექნიკური დონის ამაღლებაში.

საბჭოთა კავშირმა უკვე გაუსწრო ყველა კაპიტალისტურ ქვეყანას განათლების დონისა და ხარისხის მხრივ, განსაკუთრებით უმაღლესი კვალიფიკაციის სპეციალისტთა მომზადების მხრივ. ამან უკვე მოგვცა თავისი შედეგები მეცნიერების, ტექნიკისა და მრეწველობის განვითარებაში, შესაძლებლობა მისცა სსრ კავშირს პირველ ადგილზე გამოსულიყო მშვიდობიანი მიზნით ატომის ენერგიის გამოყენების მხრივ, საკონტინენტთაშორისო ბალისტიკური რაკეტის, დედამიწის ხელოვნური თანამგზავრების შექმნის მხრივ. სწორედ ჩვენმა სოციალისტურმა სახელმწიფომ დაიწყო ახალი ეპოქა მეცნიერებისა და ტექნიკის განვითარებაში, გადადგა პირველი ნაბიჯი საპლანეტთაშორისო სივრცეების დაპყრობაზე კაცობრიობის გაბედული ოცნების განხორციელებაში.

* * *

საბჭოთა ადამიანები დარწმუნებული არიან, რომ უახლოეს ხუთწლედებში გადაწყვეტენ სსრ კავშირის ძირითად ეკონომიურ ამოცანას, შექმნიან კომუნიზმის მატერიალურ-საწარმოო ბაზას. ჩვენს წარმატებით წინსვლას კომუნიზმისაკენ ხელს უწყობს სოციალიზმის მსოფლიო სისტემის არსებობა, სოციალისტური ქვეყნების მჭიდრო თანამშრომლობა და ურთიერთდახმარება, მათი ეკონომიური განვითარების გეგმების კოორდინაცია. მხარდამხარ, შემჭიდროებულ მწყობრად მიდიან წინ თავიანთი ნათელი მომავლისაკენ საბჭოთა კავშირი, ჩინეთი და ევროპისა და აზიის სხვა სოციალისტური ქვეყნები.

მარქსიზმ-ლენინიზმის მოძღვრებით შეიარაღებულ საბჭოთა კავშირის კომუნისტურ პარტიას ბრძნულად და გაბედულად მიჰყავს ჩვენი სამშობლოს ხალხები კომუნიზმის უმაღლესი ფაზისაკენ.

ა. კორიაგინი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

გავახაროთ სამშობლო ყურძნის უხვი მოსავლით

საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებამდე მევენახეობას მზრუნველი და მოამაგე არ ჰყავდა.

ჩვენი ქვეყნის უხვმოსავლიან მიწაზე ვენახის გაშენებას განსაკუთრებული ყურადღება მხოლოდ საბჭოთა ხელისუფლების წლებში მიექცა. კოლმეურნეობებმა და საბჭოთა მეურნეობებმა საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XX ყრილობის შემდეგ დიდი მუშაობა გასწიეს მევენახეობის განვითარებისათვის. საკმარისია ითქვას, რომ თუ 1953 წელს რესპუბლიკაში იყო 52.493 ჰექტარი ვენახი, ახლა უკვე 60.604 ჰექტარია, მათ შორის კოლმეურნეობებში გაშენებულია 29.556, საბჭოთა მეურნეობებში 3.795 და კოლმეურნეთა და მუშა-მოსამსახურეთა საკარმიდამო ნაკვეთებში 27.258 ჰექტარი.

ჩვენი რესპუბლიკა ცნობილია ძვირფასი სამრეწველო ვაზის ჯიშებით, როგორიც არის გორული მწვანე, ალიგოტე, პინო, ალექსანდრეული, ცოლიკაური, საფერავი, ციცქა, ოჯალეში, ჩხავერი, კრახუნა, რაჭული თეთრა და სხვ.

საქართველოს მებაღეობის, მევენახეობისა და მეღვინეობის სამეცნიერო-საკვლევი ინსტიტუტის მიერ შემუშავებულია ახალშენი და მოსავლიანი ვაზის გაშენებისა და დატვირთვა-ფორმირების გაუმჯობესებული წესები, დადგენილია ღონისძიებები ყინვისა და სეტყვისაგან დაზიანებული ვენახების გამოსწორებისა სხვლის საშუალებით.

ინსტიტუტის მუშაკების მიერ შესწავლილი და დაზუსტებულია ბუნებრივი ღვინოების — ატენურის, ჩხავერის, ალადასტურის და ტვიშის, აგრეთვე ბუნებრივად ტკბილი და ნახევრადტკბილი ღვინოების — ხვანჭკარის, ოჯალეშის, ქინძმარაულის და უსახელაურის ტექნოლოგია. შექმნილია ვაზის სამყნობი კომბინირებული მანქანა, რომელიც ერთ აგრეგატზე აწარმოებს ერთსა და იმავე დროს საძირე და სამყნობი მასალის დახარისხებას, მყნობასა და დამყნობილი ადგილის შეხვევას.

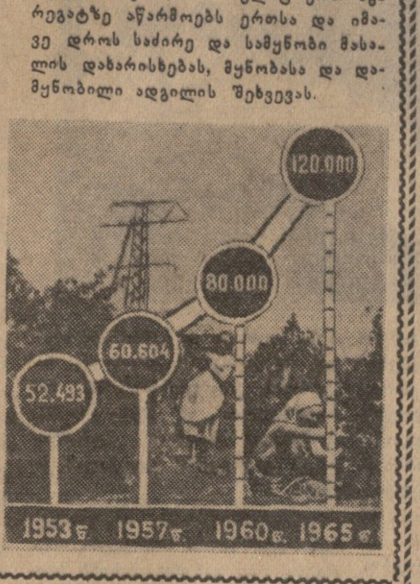

გავადიდოთ
სარწყავი ფართობები

ბაკურციხელმა კოლმეურნეებმა საკუთარი გამოცდილებით იციან, თუ რა შემოსავლიანი და რენტაბელური დარგია მევენახეობა. ამიტომ ყოველმხრივ აკეთებენ ვენახების ფართობის გადიდებისათვის. შარშან და წელს 60 ჰექტარი ახალი ვენახები გავაშენეთ. მეექვსე ხუთწლედის ბოლოსათვის გეგმით 200 ჰექტარი ვენახი უნდა გვქონდეს, მაგრამ გადავწყვიტეთ გეგმის ზევით 50 ჰექტარი გავაშენოთ და ვენახების საერთო ფართობი 250 ჰექტარამდე ავიყვანოთ.

ახალი ვენახების გაშენების გეგმის განხორციელებაში ხელს გვიშლიდა ფილოქსერაგამძლე ვაზის საკუთარი სადედე მეურნეობის უქონლობა. შარშან გადავწყვიტეთ ბოლო მოგვეღო ასეთი მდგომარეობისათვის. ამ მიზნით ორ ჰექტარზე გასაშენებლად ლერწი შევიძინეთ საქართველოს მებაღეობის, მევენახეობისა და მეღვინეობის ინსტიტუტის თელავის ზონალურ საცდელ სადგურში. ლერწი წესიერად დავრგეთ, კარგადაც მოვუარეთ, მაგრამ არ გაიხარა. როგორც შემდგომ გამოირკვა, სადგურს ჩვენთვის უხარისხო მასალა მოეცა. სწორი გითხრათ, არ ვიფიქრებდით, რომ სადგური, რომელიც მოწოდებულია ქმედითად დაეხმაროს სასოფლო-სამეურნეო წარმოების პრაქტიკოსებს მოსავლიანობის ამაღლებაში, ასე გაგვაწბილებდა.

იმის გამო, რომ საქართველოს სსრ წყალთა მეურნეობის სამინისტრო და მისი ალაზნის სასისტემო სამმართველო ნაკლებ ყურადღებას აქცევენ არსებული არხების რემონტს და ახალი

არხების მშენებლობას, წელს მოურწყავი დაგვრჩა რამდენიმე ათეული ჰექტარი ვენახი, რითაც ხელიდან გავუშვით მრავალი ცენტნერი ყურძენი.

საყვედური გვეთქმის აგრეთვე ცეკავშირისა და საქსოფლმომარაგების ხელმძღვანელობის მიმართ, რომლებსაც რაიონში საჭიროების მიხედვით არ შემოაქვთ სასუქები, საყრდენი მასალა, მავთული და სხვ.

შ. ნიგლაძე,
გურჯაანის რაიონის სოფელ ბაკურციხის კოლმეურნეობის თავმჯდომარე.

ქართული ყურძნის ბარაქა. ფოტოეტიუდი შ. გოქაძისა.

ფართო გზა — მექანიზმებს

ჩვენი რაიონის კოლმეურნეები და მექანიზატორები სულ უფრო განამტკიცებენ შემოქმედებითს თანამეგობრობას მევენახეობაში შრომატევად სამუშაოთა მექანიზაციისათვის. ამ თანამეგობრობის ძირითადი შედეგი ის არის, რომ კოლმეურნეობებში თითქმის მთლიანად მექანიზებულია ყველაზე რთული შრომატევადი პროცესი — რიგთა შორის დამუშავება. მაგრამ, მიუხედავად ამისა, ჩვენ, მექანიზატორები, დღემდე ვალში ვართ კოლმეურნეთა წინაშე და ყოველივე შესაძლებელს არ ვაკეთებთ მევენახეობის აღმავლობისათვის.

სამ წელზე მეტია წარმოებაში ვერ დავნერგეთ ვენახის შესაწამლი აპარატი, რომელიც „კდ-35" მარკის ტრაქტორზეა მოწყობილი. ამის მიზეზი ის არის, რომ მცირე რაოდენობით გვაქვს ამ მარკის ტრაქტორები, ხოლო რაც გვაქვს, ისიც მოძველებული და ექსპლოატაციისათვის უვარგისია. ამის გამო თვით მწკრივთა შორის დამუშავებასაც ძალების დიდი დაძაბვის შედეგად ვახერხებთ. აღსანიშნავია, რომ სამ წელზე მეტია შეწყდა „კდ-35" მარკის ტრაქტორების გამოშვება, სხვა ახალი მარკის ტრაქტორების გამოშვების მიზნით. მაგრამ ჯერჯერობით არც ერთი ჩანს და არც მეორე. თუ შემდგომში ასე გაგრძელდა, ვენახების მწკრივთა შორის დამუშავებაც გაგვიჭირდება.

არასაკმაო რაოდენობით ვიღებთ საპლანტაჟე გუთნებს, ვენახების მწკრივთა შორის დასამუშავებელ გუთნებსა და კულტივატორებს. უკანასკნელი ორი წლის განმავლობაში მივიღეთ ვენახის მწკრივთა შორის დასამუშავებელი მარტო ორი საკიდი გუთანი, მაშინ როცა წლის მანძილზე ათი გუთანი მაინც გვჭირდება. არც გუთნის სათადარიგო ნაწილებით გვამარაგებენ.

როგორც ცნობილია, აგრონომ ზ. კვირიკაშვილის მიერ კონსტრუირებულმა გუთანმა იმედი გაამართლა, მაგრამ აქამდე იგი მხოლოდ საცდელი მიზნით გამოუშვეს და მისი სერიული გამოშვებისათვის არავის არ უზრუნია.

მანქანა-ტრაქტორთა სადგურების ტექნიკური აღჭურვილობის დონის ამაღლება, ბუნებრივია, ხელს შეუწყობს მექანიზატორთა ბრძოლას მევენახეობის შემდგომი განვითარებისათვის.

დ. როსტოშვილი,
გურჯაანის მანქანა-ტრაქტორთა სადგურის დირექტორი.

ყველა სამუშაო ძირითადია

— ახალგაზრდა კი ხარ, მაგრამ ხანდაზმულებს ვერ აჯობებ, ჰექტარზე საშუალოდ ოცი ცენტნერი ყურძენი თუ მიიღე, კარგი ვაჟკაცი იქნები — „მაშინებდნენ" ზოგიერთნი ამ ათიოდე წლის წინათ, როცა ბრიგადირობა დამაკისრეს.

მათმა ნათქვამმა ცოტა არ იყოს დამაფიქრა, რადგან ბრიგადაზე მოსავლელად მიჩენილი ვენახები მაშინ სავალალო მდგომარეობაში იყო. გაყამირებულ ნიადაგში ვაზის მეჩხერიანობა ოც პროცენტს აღემატებოდა, ზოგან მცენარე ისე იყო დაკნინებული, რომ თითო-ოროლა მტევანზე მეტი არ ესხა.

სიძნელეები იყო, მაგრამ მათი დაძლევა შეიძლებოდა და კიდევაც დავძლიეთ. აგრონომთან ერთად ნაკლოვანებათა გამოსწორების ღონისძიებები შევიმუშავეთ და მათ განხორციელებას შევუდექით. ბეჯითმა შრომამ სასიხარულო ნაყოფი გამოიღო.

პრაქტიკამ დაგვარწმუნა, რომ მევენახეობაში ყველა სამუშაო ძირითადია. ავიღოთ თუნდაც ქიმიკატებით მკურნალობა. ამ ორი წლის წინათ ერთ-ერთ ნაკვეთში შაბიამნის შესხურება ორიოდე დღით დაგვიგვიანდა. ამან მოსავალი 15 პროცენტით შეამცირა.

ბრიგადაში ყოველწლიურად ყურძნის უხვ მოსავალს ვიღებთ. წელს განსაკუთრებით ბარაქიანი შემოდგომა გვქონდა. 19 ჰექტარი ფართობის თვითეულ ჰექტარზე 91 ცენტნერი ყურძენი მივიღეთ, ნაცვლად გეგმით გათვალისწინებული 60 ცენტნერისა. ბრიგადის ვენახებიდან კოლმეურნეობამ 900 ათას მანეთამდე შემოსავალი მიიღო.

ჩვენი ვალდებულებაა მომავალ წელს საშუალოდ ჰექტარზე 100 ცენტნერი ყურძენი მოვკრიფოთ. ამ მიზნით ვენახებში საშემოდგომო სამუშაოები ყველა წინა წელზე უკეთესად ჩავატარეთ.

დ. ოტიაშვილი,
ახმეტის რაიონის სოფელ მატნის სტალინის სახელობის კოლმეურნეობის მევენახეობის ბრიგადის ხელმძღვანელი.

მოუგვარებელი „წვრილმანების" შესახებ

ართანელ კოლმეურნეებს ვაზი უყვართ. იგი არც წინათ სძულდათ, მაგრამ კარგად რომ ვერ უვლიდნენ, ყურძნის მცირე მოსავალი მოჰყავდათ. მახსოვს, ერთ წელიწადს ვაზებს თავს მაყვლის ბარდებმა გადაუარა. არცერთი აგროტექნიკური ღონისძიება სათანადოდ არ განხორციელებულა. შედეგიც სავალალო იყო: ჰექტარზე საშუალოდ 20 ცენტნერი ყურძენი.

უკანასკნელ წლებში კოლმეურნეობის ზვრებს განსაკუთრებული ყურადღება მივაქციეთ. კოლმეურნეები ყველა აგროტექნიკური ღონისძიების გატარებას დიდი გულისყურით ეკიდებიან.

გასხვლის დროს თითეულ ვაზს ინდივიდუალურად ვუდგებით. წინათ ყოველ ვაზს 8-12 კვირტს ვუტოვებდით, „მეტი არ შეიძლებაო", ასე გვასწავლიდნენ. ამ აზრის სიმცდარეში პრაქტიკულად დავრწმუნდით. ახლა თვითეულ ვაზს 20-30 სანაყოფეს ვუტოვებთ, წელს მეტად დავტვირთავთ ვენახებს.

3-4 წლის წინათ ჩვენს ვენახებში მეჩხერიანობა ოც და მეტ პროცენტს უდრიდა. მეჩხერიანობას ნამდვილი ბრძოლა გამოვუცხადეთ. გადაწვენითა და გამორგვით ვენახებს ათეულ ათასობით ძირი ვაზი შევმატეთ.

ყველა სხვა ღონისძიებასაც დროულად, უნაკლოდ ვახორციელებთ. შედეგიც კარგია. 50 ჰექტარი სრულმოსავლიანი ვენახის თვითეულ ჰექტარზე წელს საშუალოდ 87 ცენტნერი ყურძენი მოვიყვანეთ, გეგმა კი 60 ცენტნერს ითვალისწინებდა.

ყურძნის მოსავლიანობის გადიდების საქმეში ბევრმა კოლმეურნემ ისახელა თავი. მათგან პირველ რიგში აღსანიშნავია მერგოლური გ. იგრიაშვილი, რომელმაც ათი ჰექტარი ფართობის თვითეულ ჰექტარზე 108 ცენტნერი ყურძენი მიიღო.

87 ცენტნერი ყურძენი ჰექტარზე ზღვარი როდია. ორი ამდენი მოსავლის მიღებაც შეგვიძლია, თუ კი მეტი დახმარება გვექნება. მარტო წელს 16 ჰექტარი ახალი ვენახი გავაშენეთ, კვლავაც გავაშენებთ, მაგრამ მას ხომ შპალერზე გადაყვანა სჭირდება? მავთულს ვერსად ვერ ვშოულობთ. შაბიამნის შესასხურებელი აპარატებიც იშვიათად მოდის და რასაც ვშოულობთ, ისიც უვარგისია. გასაყიდად გამოტანილი ვაზის სამყნობი დანები ორ-სამ დღეში იმტვრევა. განა არ შეიძლება ამ „წვრილმანების" მოგვარება?

ვ. ჯიქურაშვილი,
თელავის რაიონის სოფელ ართანის მახარაძის სახელობის კოლმეურნეობის თავმჯდომარე.

ღვიძლი საქმე

მოწინავე აგროტექნიკის დანერგვით და შრომის სწორი ორგანიზაციით ვაღწევთ წარმატებას ყურძნის მოსავლიანობის გადიდების საქმეში.

წელს კოლმეურნეობის წევრთა საერთო კრებაზე ჩვენი ბრიგადის სახელით ვალდებულება ვიკისრე 10 ჰექტარი ფართობის თვითეულ ჰექტარზე მოგვეყვანა 80 ცენტნერი ყურძენი.

ნაკისრი ვალდებულების გასანაღდებლად ბრიგადის წევრთა შორის ფართოდ გაიშალა სოციალისტური შეჯიბრება. ვენახის მოვლა-პატრონობა გავაძლიერეთ, ყველა სამუშაო აგროწესების დაცვით, მაღალხარისხოვნად შევასრულეთ. შემოდგომაზე ნიადაგში საკმაო დოზით შევიტანეთ ნაკელი, გაზაფხულზე დავამუშავეთ, მეორედ შევიტანეთ მინერალური სასუქი. ტენის შენარჩუნების მიზნით ნიადაგი სამჯერ გავთოხნეთ.

ჩვენთან წინათ ვაზის გასხვლაზე ყველა კოლმეურნე მუშაობდა. ეს სწორი არ იყო, რადგან გამოუცდელი მსხვლელები აფუჭებდნენ ვაზს. ახლა კი ასე როდია. გასხვლას, როგორც მოსავლიანობის გადიდების ერთ-ერთ მნიშვნელოვან ღონისძიებას, მთავარ ყურადღებას ვაქცევთ. ამ საქმისათვის ყველაზე მცოდნე კოლმეურნეები გამოვყავით.

განუწყვეტლივ ვიბრძვით ვაზის დაავადებათა წინააღმდეგ. შაბიამნის ხსნარით წამლობა ხუთჯერ მოვახდინეთ. გოგირდი ოთხჯერ შევაფრქვიეთ.

ბრიგადის წევრთა ნაყოფიერმა შრომამ სასიხარულო შედეგი მოგვცა. საშუალოდ ჰექტარზე 97 ცენტნერი ყურძენი მივიღეთ და ამით მოსავლიანობის გეგმას 32 ცენტნერით გადავაჭარბეთ.

ჩვენი ბრიგადის ეს წარმატება ზღვარი როდია. ბრიგადის სახელით პირობას ვიძლევი 1958 წელს საშუალოდ ჰექტარზე მოვიყვანოთ 110 ცენტნერი ყურძენი ნაცვლად გეგმით გათვალისწინებული 65 ცენტნერისა.

მ. გამსახურდაშვილი,
თერჯოლის რაიონის სოფელ ზედა საზანოს კოლმეურნეობის ბრიგადის ხელმძღვანელი.

ვეჯინის კოლმეურნეობის თავმჯდომარე შ. შუშტაკაშვილი (მარჯვნივ) და გურჯაანის მანქანა-ტრაქტორთა სადგურის მთავარი აგრონომი მ. არჩევნიშვილი ამოწმებენ მწკრივთა შორის ხვნის ხარისხს.

ყურძნის მოსავლიანობის გადიდებისათვის

მეექვსე ხუთწლედში საქართველოში საგრძნობლად გაიზრდება ვენახების ფართობი და ყურძნის საშუალო მოსავლიანობა. დასახული გეგმით ხუთწლედის ბოლოსათვის ჩვენში ვენახების ფართობი 1956 წლის 58.175 ჰექტარიდან 80 ათას ჰექტარამდე იქნება აყვანილი, ხოლო ყურძნის საშუალო მოსავლიანობა ჰექტარზე კოლმეურნეობებში სულ მცირე 60-65, საბჭოთა მეურნეობებში კი 75-80 ცენტნერს მიაღწევს.

კონკრეტულად რა უნდა გავაკეთოთ ამ სერიოზული ამოცანების განსახორციელებლად?

ვენახების ფართობის გაზრდისათვის ჩვენ მიწის საკმაო მასივები მოგვეპოვება, მაგრამ პირველ რიგში ათვისებულ უნდა იქნას ჯაგნარები და გატყევებული ადგილები, რომლებიც სხვა კულტურებისათვის ნაკლებად გამოსაყენებელია. ფართოდ უნდა იქნას კულტივირებული მევენახეობა შედარებით უფრო მაღალმთიან ადგილებში, ისეთებში, როგორიც არის ახალციხე, ადიგენი, ასპინძა, ცაგერი, თიანეთი და სხვ., სადაც ჯერჯერობით ვენახებს მეტად მცირე ფართობები უჭირავს. უფრო მეტად უნდა ავითვისოთ ამავე მიზნით ყამირი მიწები ტარიბანაზე, შილიჩაზე და ივრის პირას. დასახელებულ ადგილებში, სადაც მხოლოდ უკანასკნელ წლებში დაიწყო ვენახების გაშენება, მესამე-მეოთხე წელსვე ჰექტარზე 120-130 ცენტნერ ყურძენს იღებენ. ეს ნათლად ჩანს წითელწყაროს რაიონის სოფლების ზემო და ქვემო ქედისა და გამარჯვების კოლმეურნეობათა მაგალითით.

ჩვენში ყურძნის მოსავლიანობის შემცირების ერთ-ერთი მიზეზია ვენახების დიდი მეჩხერიანობა. ზოგიერთ რაიონში (მარნეული, კასპი, კაჭრეთი, ამბროლაური და სხვ.) სიმეჩხერე 30 პროცენტს აღემატება.

ყურძნის მოსავლიანობის გაზრდის ერთ-ერთი ძირითადი საშუალებაა ვაზის სწორი ფორმირება და კვების არესთან შეფარდებული დატვირთვა. უკანასკნელ დრომდე ჩვენი ვენახები ძველი ქართული წესით იხსხვლებოდა. ამ შემთხვევაში ვაზის გასხვლისას თვითეულ ძირზე 12-15 კვირტს ტოვებდნენ. მაგრამ თუ ეს წესი გამართლებული იყო ხშირადნარგავ ვენახებში, სრულიად გაუმართლებელია ახალ ვენახებში, სადაც მექანიზაციის ფართოდ გამოყენების მიზნით ვაზი შორიშორს ირგვება. აქ საჭიროა ვაზის უფრო მეტად დატვირთვა, რათა ჰექტარზე კვირტების სასურველი რაოდენობა მივიღოთ. მაღალი დატვირთვის ფორმებს შორის ფართოდ გავრცელდა და ჩვენში დიდი პოპულარობა მოიპოვა საქართველოს სსრ სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მებაღეობის, მევენახეობის და მეღვინეობის ინსტიტუტის მიერ რეკომენდებულმა თავისუფალმა ფორმამ. ეს ფორმა საშუალებას იძლევა კვირტების საერთო რაოდენობა ჰექტარზე 100-120 ათასამდე ავიყვანოთ და მოსავალიც 50-70 პროცენტით გავზარდოთ. ამ შემთხვევაში საჭიროა ვაზს 2-4 შტამბი მივცეთ და 2-3 სამამულე რქასთან ერთად დავუტოვოთ 3-5 სანაყოფე, რომლებიც შპალერის პირველ და მეორე მავთულზე დაკავდება.

ვაზის შტამბი ყოველწლიური სხვლის გამო კოჟრდება, ფუტუროვდება, ამის გამო მასში წვენის მოძრაობა ძნელდება, მოსავალი მცირდება და მცენარეც ადვილად ბერდება. ამის თავიდან ასაცილებლად საჭიროა 5-6 წელიწადში ერთხელ შტამბის განახლება, რისთვისაც უნდა გამოვიყენოთ მის ძირზე ამონაყარი რქები.

ვაზის ოპტიმალური დატვირთვის შემოღება და თავისუფალი ფორმის გამოყენება მოითხოვს მცენარის კვების გაძლიერებას სასუქებით. თუ ამ ღონისძიებას დღემდე ყველგან საჭირო ყურადღება არ ექცევა, ეს იმითაც უნდა აიხსნას, რომ სასუქების დიდ ფართობებზე შეტანა საკმაოდ შრომატევადი სამუშაოა და ზოგჯერ კოლმეურნეობებს უჭირთ მისი საკუთარი ძალებით შესრულება. ამ მდგომარეობის გამოსწორების მიზნით უნდა დაჩქარდეს საქართველოს სსრ სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მებაღეობის, მევენახეობისა და მეღვინეობის ინსტიტუტის მიერ კონსტრუირებული სასუქის ღრმადშემტანი აპარატის სერიული გამოშვება.

ცნობილია, რომ ვენახის ნიადაგის ღრმად გაფხვიერების შედეგად ახლდება პლანტაჟი, უმჯობესდება ფესვების სუნთქვის პირობები და ცხოველმყოფელობა. — 3-4 პროცენტით დიდდება ნიადაგის ტენიანობა. ამიტომ 4-5 წელიწადში ერთხელ გამოყენებულ უნდა იქნას მწკრივთა შორის 50-60 სანტიმეტრ სიღრმეზე გამაფხვიერებლით დამუშავება.

მოსავლიანობის ზრდისა და ხარისხის ამაღლების საუკეთესო საშუალებაა ვენახში შპალერის მოწყობა. იგი არა მარტო აადვილებს შრომას, არამედ ქმნის მზის სხივებით სარგებლობის, კარგად დაყვავილებისა და ყურძნის უკეთ მომწიფებისათვის საჭირო პირობებს, ამასთანავე ანელებს მავნებელთა და სოკოვან ავადმყოფობათა განვითარებას.

ვენახების მდგომარეობასა და მათს მოსავლიანობაზე უარყოფითად მოქმედებს შრომატევადი პროცესების მექანიზაციის დაბალი დონე. განსაკუთრებით ჩამორჩებიან ამ მხრივ დასავლეთ საქართველოსა და ქართლის რაიონები, სადაც ყველა სამუშაო ხელით სრულდება. მეტ წილ კოლმეურნეობებში ზაფხულში ნიადაგი კულტივატორით გაფხვიერების მაგიერ გუთნით იხვნება, რაც ყოვლად დაუშვებელია, განსაკუთრებით მშრალ გვალვიან ადგილებში. საკოლმეურნეო ვენახებში იშვიათად ან სულაც არ იყენებენ ტრაქტორზე მოწყობილ შესასხურებელ და შესაფრქვევ აპარატებს მათი სიმცირის გამო. სოფლის მეურნეობაში და კერძოდ მევენახეობაში დიდი სარგებლობა მოაქვს ავიაციას. თვითმფრინავით შეფრქვევისას გოგირდი გაცილებით უკეთ და თანაბრად ნაწილდება ვაზის ყველა ნაწილზე, ვიდრე ხელით შეფრქვევის დროს, ამასთანავე ეს აჩქარებს და აიაფებს წამლობას. მიუხედავად ამისა, ამ წესით წამლობას თუ კახეთში შედარებით ხშირად იყენებენ, მას სრულიად არ აქცევენ ყურადღებას დასავლეთ საქართველოში.

სათანადო მანქანების უქონლობის გამო ჯერ კიდევ არ არის მექანიზებული მწკრივებში ვაზის ძირების დამუშავება, აგრეთვე ვიწრორიგიანი ვენახების რიგთა შორის დამუშავება. სრულიად უყურადღებოდ არის მიტოვებული მთიან რაიონებში ვენახები, სადაც პლანტაჟიც კი ხელით სრულდება.

არასაკმაო რაოდენობით უშვებს ჩვენი წარმოება ვენახში სახმარ ისეთ წვრილ იარაღებს, როგორიც არის სეკატორი, ხერხი, თოხი, ბარი და სხვ. სრულიად უვარგისია და დიდ გაუმჯობესებას მოითხოვს სამყნობი დანები.

საქართველოში ადგილობრივი ყურძნის რამდენიმე ასეული ჯიში მოგვეპოვება. მაგრამ ისინი ჯერ კიდევ არ აკმაყოფილებს ჩვენს მოთხოვნილებას, საჭიროა ჩვენმა მევენახე-სელექციონერებმა უფრო მეტი იმუშაონ ფილოქსერაგამძლე და ყინვაგამძლე ჯიშების გამოსაყვანად.

ჩვენი რესპუბლიკის მშრომელებს ყველა პირობა აქვთ მთლიანად შეასრულონ მევენახეობის განვითარების დარგში მეექვსე ხუთწლედის დავალებანი.

ს. ლომკაცი,
სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა კანდიდატი.

მადლიანი საქმე

ჩვენებურ კაცზე ითქმის: ვაზის დიდი მეგობარიაო. ვაზს გასხლავს, ძირს შემოუბარავს და სიამოვნებით იტყვის — მადლიანი საქმე გავაკეთეო.

ეს მადლიანი ხელი აკლდა მაიაკოვსკის რაიონის სოფელ მაიაკოვსკის სტალინის სახელობის კოლმეურნეობას წინათ. ახლა აქ ვაზს საუკეთესოდ უვლიან. კოლმეურნეობას საკოლმეურნეო შრომის მრავალი ნოვატორი ჰყავს. ერთი მათგანია 70 წლის მოხუცი ქ. ჭელიძე. საკოლმეურნეო შრომის ეს ვეტერანი ახლაც გაიხსენებს ხოლმე, რა სიყვარულით ჩაყარა პირველი ვაზი. რამდენიმე წელია იგი თავს დასტრიალებს ვაზს. მის ხელში არასოდეს არ გასჭირვებია ნაზ და საყვარელ მცენარეს.

ქ. ჭელიძეს მოსავლელად მიჩენილი აქვს 0,16 ჰექტარი ვენახი. იგი მოწინავე აგროტექნიკის დანერგვითა და შრომის სწორად მოწყობით ყოველწლიურად აღწევს ყურძნის უხვი მოსავლის მიღებას. წელს მას ვალდებულება ჰქონდა ნაკისრი მოსავლელად მიჩენილ ნაკვეთზე ჰექტარზე გადაყვანით მოეყვანა 50 ცენტნერი ყურძენი.

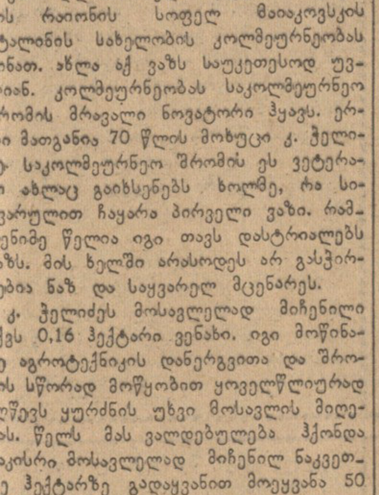

ქ. ჭელიძე

ამხ. ჭელიძე შემოდგომიდან შემოდგომამდე ისე უვლიდა ვენახს, რომ ნაკისრი ვალდებულება გადაჭარბებით შეასრულა — მოიყვანა 75 ცენტნერი ყურძენი. ახლა იგი მომავალი წლის უხვი მოსავლის მიღებისათვის ზრუნავს.

— მე მიღწეულით როდი ვკმაყოფილდები, — განაცხადა ქ. ჭელიძემ, — მართალია, მოხუცი ვარ, მაგრამ საკოლმეურნეო მინდვრებში ზოგიერთ ახალგაზრდას არ ჩამოვრჩები. ჩემი პირობაა ჰექტარზე გადაყვანით მოსავლელად მიჩენილ ნაკვეთზე მოვიყვანო 100 ცენტნერი ყურძენი.

შ. დოსიშვილი.

ჩვენი ვალდებულება

მევენახეობა ორჯონიკიძელ კოლმეურნეთა ეკონომიური და კულტურული კეთილდღეობის მთავარი წყაროა. ამიტომ ჩემი რგოლის წევრებს ყურძნის უხვი მოსავლისათვის ბრძოლა ღირსებისა და სახელის საქმედ მიაჩნიათ. თანმიმდევრულად ვახორციელებთ აგროტექნიკურ ღონისძიებათა კომპლექსს, რასაც სასიხარულო შედეგები მოსდევს. წელს 2,45 ჰექტარი ვენახის თვითეულ ჰექტარზე 105,2 ცენტნერი ყურძენი მოვიყვანეთ. რგოლის წევრებმა შრომის დამატებითი ანაზღაურებით 11.997 მანეთი მიიღეს.

ვიკისრეთ 1958 წელს ყურძნის საშუალო მოსავლიანობა ჰექტარზე 125 ცენტნერამდე ავიყვანოთ, რისთვისაც ახლა წარმატებით ვაწარმოებთ ვენახების საზამთრო სამუშაოებს.

მ. კიკნაძე,
ორჯონიკიძის რაიონის სოფელ სალანძილის კოლმეურნეობის მერგოლური, სოციალისტური შრომის გმირი.

206 ცენტნერი...

1949 წელს მოსავლელად მომიჩინეს 0,5 ჰექტარი მეჩხერი და დაკნინებული ვენახი. ამ ნაკვეთზე წინა წლებში მიღებული 30,7 ცენტნერის ნაცვლად კარგი მოვლა-პატრონობის შედეგად წელს 103,1 ცენტნერი ყურძენი მივიღე, რაც ჰექტარზე გადაანგარიშებით 206,2 ცენტნერს შეადგენს და ორჯერ აღემატება საგეგმო დავალებას. წელს შრომის დამატებითი ანაზღაურების სახით 10.200 მანეთი მივიღე.

წარმატებას აგროტექნიკურ ღონისძიებათა კომპლექსის ზუსტად განხორციელებით და სიმეჩხრის ლიკვიდაციით მივაღწიე.

შარშან შემოდგომაზე ვენახში ერთსა და იმავე დროს შევიტანე 10 ტონა ორგანული სასუქი და 500 კილოგრამი ფოსფორი. თებერვალში, მცენარეში წვენთა მოძრაობის დაწყებამდე, ვაზი გავსხალე. ძლიერ მცენარეებს დავუტოვე 2-3 სანაყოფე რქა და 4 ნეკი. გასხვლის დროს ვაზების შტამბებს ქერქი მოვაცილე, ვენახის ნაპირას გავიტანე და დავწვი.

გასხვლის შემდეგ ნიადაგში შევიტანე 500 კილოგრამი სულფატამონიუმი და ჩავთოხნე 18-20 სანტიმეტრ სიღრმეზე.

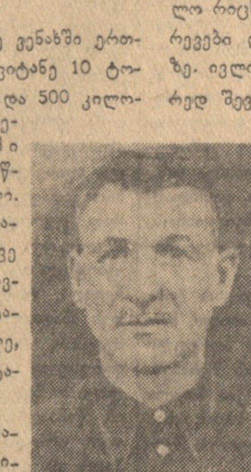

2-3 ფოთლის განვითარების შემდეგ ვაზი შევწამლე ბორდოს ერთპროცენტიანი ხსნარით. მეორე წამლობა ჩავატარე ყვავილობამდე, პირველი წამლობიდან 10-12 დღის შემდეგ, მესამე — ყვავილობის შემდეგ, ხოლო მეოთხე და მეხუთე — ყოველი 10-15 დღის შემდეგ.

ზაფხულში ნიადაგი ორჯერ გავთოხნე, რითაც მოვსპე სარეველა ბალახები და მივაღწიე ნიადაგის ფხვიერ მდგომარეობას.

ყურადღება მივაქციე მწვანე ოპერაციებს. ივნისის პირველ რიცხვებში ჩავატარე ზედმეტი ყლორტების შეცლა. ყვავილობის შემდეგ, ივნისის ბოლო რიცხვებში, ვაზს მოვაცილე ნამხრევები და ავაკარი მეორე მავთულზე. ივლისის შუა რიცხვებში კი მეორედ შევაცალე ნამხრევები და ავაკარი მესამე მავთულზე. ამ ოპერაციებმა საკვებ ნივთიერებათა მთელი მარაგი ვაზის სასარგებლო ნაწილების გაძლიერებაზე გადაიტანა, გააზომიერა ვაზის დატვირთვა და ხელი შეუწყო ყურძნის მოსავლიანობის გადიდებას.

„ცის გახსნა" ძირითადად ვაზის ზრდის შენელების პერიოდში — აგვისტოს პირველ რიცხვებიდან ჩავატარე. ამან დააჩქარა ყურძნის დამწიფება.

დროულად განვახორციელეთ ვაზის მავნებელთა და ავადმყოფობათა წინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებანი.

მე ვიკისრე ვალდებულება კიდევ უფრო გავაუმჯობესო ვენახის მოვლა-პატრონობა და 1958 წელს ყურძნის საშუალო მოსავლიანობა ჰექტარზე 250 ცენტნერამდე ავიყვანო.

ს. შავიძე,
ორჯონიკიძის რაიონის სოფელ კიცხის კოლმეურნეობის წევრი.

საფრანგეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პლენუმმა მოიწონა მოსკოვის თათბირების შედეგები

მორის ტორეზის სიტყვა

პარიზი, 6 დეკემბერი. (საკდესი). ახლანდელი მდგომარეობა საფრანგეთში მთლიანად ადასტურებს სოციალისტური ქვეყნების კომუნისტური და მუშათა პარტიების წარმომადგენელთა თათბირის დეკლარაციისა და მშვიდობის მანიფესტის დებულებებს, განაცხადა საფრანგეთის კომპარტიის გენერალურმა მდივანმა მორის ტორეზმა, გამოვიდა რა კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პლენუმზე, რომელმაც ერთხმად მოიწონა დეკლარაცია და ხაზი გაუსვა მშვიდობის მანიფესტის დიდ მნიშვნელობას.

გამოვიდა რა გუშინ ჟაკ დიუკლოს მოხსენების გამო კამათის დასასრულს საფრანგეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პლენუმზე კომპარტიის დელეგაციის ყოფნის შესახებ დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის მე-40 წლისთავის დღესასწაულზე, მორის ტორეზმა დამსწრეთ მოაგონა დეკლარაციისა და მშვიდობის მანიფესტის ძირითადი დებულებანი. მან თქვა, რომ საფრანგეთის ახლანდელი პოლიტიკური მდგომარეობის განმსაზღვრელი მომენტებია საგაფიცვო ბრძოლის ზრდა მოქმედების ერთიანობის პირობებში და ბრძოლა ალჟირში ომის წინააღმდეგ. შეშფოთება, რასაც ამ ომის განგრძობა წარმოშობა, განაცხადა მორის ტორეზმა, აღწევს მშრომელთა ფართო მასებში და ზოგიერთ ბურჟუაზიულ წრეებშიც კი ძლიერდება რწმენა, რომ შეუძლებელია გაგრძელდეს ომის პოლიტიკა, რომელიც ძირს უთხრის საფრანგეთის ფინანსურ და პოლიტიკურ პოზიციებს და გამოუსწორებელ ზიანს უქადის საფრანგეთისა და დამოუკიდებელი ალჟირის მომავალ ურთიერთობას.

ტორეზმა შემდეგ აღნიშნა, რომ ძლიერდება წინააღმდეგობანი ჩრდილოეთ ატლანტიკის ბლოკში და იზრდება უკმაყოფილება მისი პოლიტიკის გამო. ეს უკმაყოფილება, თქვა მან, აღწევს იმ წრეებშიც კი, რომლებიც დღემდე ატლანტიკის პოლიტიკის დაჟინებით გამოდიოდნენ.

იმისათვის, რომ განაგრძოს ომი ალჟირში, რომელიც დაგმო ფრანგთა უმრავლესობამ, იმისათვის, რომ განაგრძოს ატლანტიკის პოლიტიკა, რომლის წინააღმდეგ ილაშქრებენ ჩვენი ხალხის სულ უფრო მრავალრიცხოვანი ფენები, თქვა შემდეგ ტორეზმა, მთავრობა თავს ესხმის დემოკრატიულ თავისუფლებებს თვით საფრანგეთში. გაერთიანებული ერების ორგანიზაცია მხარს უჭერს ფაშისტურ ბანდებს, რომლებიც სულ უფრო აგრესიული ხდებიან. ჩვენს წინაშე, განაცხადა ტორეზმა, კვლავ დასახულია კითხვები: ვინ უფრო სწრაფად წავა—ფაშისტური ბანდები, თუ მუშათა და დემოკრატიული ძალები? ვინ შეძლებს თავისი ძალების უფრო სწრაფად კონცენტრაციას? საბედნიეროდ, მუშათა და ხალხის რიგების გაერთიანება წარმატებით მიმდინარეობს, და ესეც ერთ-ერთი ფაქტორია, რომელიც ახასიათებს ახლანდელ მდგომარეობას საფრანგეთში.

უარყო რა ამჟამად საფრანგეთში გავრცელებული თეზისი, თითქოს ეროვნულ კრებაში ახლა არ შეიძლება იყოს სხვა უმრავლესობა, გარდა მემარჯვენე პარტიებთან სოციალისტების ბლოკისა, ტორეზმა განაგრძო: სწორი არ არის, რომ რეაქციასთან თანამშრომლობაზე უარი გამოიწვევდა რეჟიმის კრიზისს, როგორც ამბობს გი მოლე, ან მთავრობის გადაუჭრელ კრიზისს, როგორც სხვები ამტკიცებენ. გადაწყვეტილება არის. ეს გადაწყვეტილება სურს ხალხს, რომელმაც მემარცხენე უმრავლესობა აირჩია. ეს უმრავლესობა არსებობს, და იგი ბევრჯერ დადასტურდა. იგი შეიძლება დადასტურდეს და კიდევაც უნდა დადასტურდეს ეროვნულ კრებაში, მსგავსად იმისა, როგორც იგი გამოხატულია საფრანგეთში.

ჩვენ არ დავიშურებთ არავითარ ძალებს, რათა გადავაჯგუფოთ მშრომელი მოსახლეობის ყველა ფენა, ბურჟუაზიის ზოგიერთი ფენაც კი იმისათვის, რომ შეიქმნას ეროვნული დამოუკიდებლობისა და მშვიდობის, დემოკრატიისა და სოციალური პროგრესის ფრანგული პოლიტიკის განხორციელების შესაძლებლობა. ჩვენ ყველა საჭირო პირობა გვაქვს იმისათვის, რომ ვიაროთ წინ და იმისათვის, რომ გზა გავუწმინდოთ მემარცხენე მთავრობას. ამ პირობებს შორის მხედველობაში უნდა ვიქონიოთ ჩვენი პარტიის საქმიანობა.

დასასრულ ტორეზმა გაილაშქრა რევიზიონიზმისა და დოგმატიზმის წინააღმდეგ, მოითხოვა მარქსისტულ-ლენინური თეორიის განმტკიცება, რომელიც კომუნისტური პარტიის ერთგული კომპასია.

ჟაკ დიუკლოს მოხსენების გამო პლენუმმა ერთხმად მოიწონა რეზოლუცია, რომელშიც გამოთქმულია კმაყოფილება სხვადასხვა ქვეყნის მოძმე პარტიების საბრძოლო სოლიდარობის ახალი დემონსტრაციის გამო. პლენუმმა გამოთქვა თავისი თანხმობა სოციალისტური ქვეყნების კომუნისტური და მუშათა პარტიების წარმომადგენელთა თათბირის დეკლარაციასთან და ხაზგასმით აღნიშნა, რომ ეს დოკუმენტი აჯამებს სოციალიზმის უდიდეს წარმატებათა შედეგს და განსაზღვრავს მთელ მსოფლიოში მისი გამარჯვების საერთო პირობებს.

ჩაიშუშა ამერიკის ცდები გაეშვა დედამიწის ხელოვნური თანამგზავრი

ვაშინგტონი. 6 დეკემბერი. (საკდესი). თავდაცვის სამინისტრომ გამოაქვეყნა ოფიციალური ცნობა, რომ დღეს 11 საათსა და 45 წუთზე აღმოსავლეთის სტანდარტული დროით (19 საათსა და 45 წუთზე მოსკოვის დროით) რაკეტული სისტემა „ავანგარდი" დედამიწის ამერიკული თანამგზავრით აფეთქდა რაკეტული სისტემის გაშვების ცდის დროს. აფეთქებამ მოსპო რაკეტი და თანამგზავრი. როგორც ამერიკის პრესას თავდაცვის სამინისტროს წარმომადგენლებმა აცნობეს, თანამგზავრის გაშვების ახალი ცდა შეიძლება განხორციელდეს არა უადრეს 30 დღისა.

ამერიკული რაკეტული სისტემის „ავანგარდის" აფეთქების დაწვრილებითი ცნობები

ვაშინგტონი, 6 დეკემბერი. (საკდესი). როგორც იუნაიტედ პრესის სააგენტო იუწყება, „ავანგარდის" პროექტის ხელმძღვანელმა დოქტორმა ჯონ ჰეგენმა პრესის წარმომადგენლებს გადასცა, რომ უწესივრობა დაიწყო ორი წამის შემდეგ, როგორც კი ჩართეს რაკეტის გასაშვები სისტემა, რომელზედაც იყო დედამიწის 16 სანტიმეტრი დიამეტრისა და დაახლოებით კილოგრამნახევარი წონის ამერიკული ხელოვნური თანამგზავრი.

ჰეგენის განცხადებაში აღნიშნულია, რომ სამსაფეხურიანი რაკეტის პირველ საფეხურში „დაეცა წნევა" წვის კამერაში. „შემდეგ რაკეტი უკან ჩამოვარდა გასაშვებ სტენდზე, გადაბრუნდა და აფეთქდა".

ტელეფონი 07

ლუბა სინ ვან-ხო

1918 წელს ახალგაზრდა საბჭოთა რუსეთში ჩინეთიდან გადმოსახლდა ცქიმი სინ ვან-ხო. 1947 წლამდე მან ქირურგად იმუშავა ქალაქ სტალინოში, შემდეგ კი სმოლენსკში გადავიდა.

სინ ვან-ხოს ორი ვაჟი და ერთი ქალიშვილი დარჩა. უფროსმა ვაჟმა სტალინოში დაამთავრა სამედიცინო ინსტიტუტი და მშრომელთა ჯანმრთელობის დაცვას ემსახურება. უმცროსი ამავე ქალაქის ერთ-ერთ სპეციალურ ტექნიკუმში სწავლობს. ქალიშვილმა ლუბამ სტალინოს ოლქის ქალაქ გორლოვკაში კულინარიული სკოლა დაამთავრა და საქართველოში ლაჯანურჰესის მშენებლობაზე ჩამოვიდა.

ლუბა საუცხოო კულინარია, გემრიელ კერძებს ამზადებს. მშენებლები ჩინელი მეგობრის მადლიერი არიან.

ა. ბეშიძე,
„კომუნისტის" საკ. კორ.

თბილისის საქალაქთაშორისო სატელეფონო სადგურში გაცხოველებული მუშაობაა. მკვეთრად არის გაზრდილი შეკვეთების რიცხვი. 24 საათის განმავლობაში სადგური ქალაქებს შორის 6 ათას ლაპარაკს ახორციელებს. საკომუტატორო დარბაზში 80 ტელეფონისტი ერთ წუთს არ წყვეტს მუშაობას. შეკვეთების ბიუროს ხუთი ტელეფონისტი ემსახურება, მაგრამ, როგორც ჩანს, ეს საკმარისი არ არის, — განა ზოგჯერ დიდხანს არ ვულით ხოლმე მათ პასუხს?

სადგურიდან ლაპარაკი შეიძლება მეტად დაშორებულ ადგილებთან. უკანასკნელი კვირის განმავლობაში თბილისელები რამდენჯერმე ესაუბრნენ პეკინს. რამდენიმე დღის წინათ სადგურმა გამოიძახა პარიზი. ხშირია შეკვეთები ბერლინთან, ბუდაპეშტთან, ვარშავასთან ლაპარაკისათვის. როცა თბილისში საგასტროლოდ ჩამოდიოდნენ მსახიობები უცხოეთიდან, მათ მოისურვეს ლაპარაკი მექსიკასთან, ჩილისთან, კალიფორნიასთან. რასაკვირველია, ამ შემთხვევებში აბონენტთა საუბარი „ტრანზიტით" გადაეცემა ქალაქიდან ქალაქს.

უკანასკნელ ხანს აქ საინტერესო ტექნიკური სიახლეები ინერგება, რაც გააუმჯობესებს სხვა ქალაქებთან და რაიონულ ცენტრებთან სატელეფონო კავშირს.

უფროსმა ინჟინერმა რ. პეტროსიანმა, ტექნიკოსებმა ო. კურდღელაშვილმა, თ. სუხიშვილმა, ვ. ზახარიანმა და ვ. ჟაბინამ დაამონტაჟეს ახალი სახაზო-სააპარატო დარბაზი. დარბაზში პირველად დაიდგა აპარატურა, რომელიც ემსახურება თბილის-თეთრი წყაროს ხაზს. ალბათ, ბევრმა თეთრწყაროელმა არც კი იცის, რომ, როცა ის თბილისს ელაპარაკება, იმავე ხაზში კიდევ ორი სხვა ლაპარაკი მიმდინარეობს. განხორციელდა ერთ ფოლადის ხაზში ერთდროულად სამი ლაპარაკი, რაც დღემდე სადგურის პრაქტიკაში არ ყოფილა. ეს ტექნიკური აზროვნების სიახლეა. წარმატებით გამოცდილ იქნა მრავალარხიანი კავშირი ერევანთან. მალე თბილისიდან ერევანთან ერთდროულად 12 აბონენტი ილაპარაკებს. ასევე 12-არხიანი იქნება თბილის-სამტრედიის ხაზი, რომლის საექსპლოატაციოდ გადაცემას აპირებენ დეკემბერში. ძირითადად დამთავრდა სამონტაჟო სამუშაოები თბილის-მარნეულს შორის. ამ ხაზზეც (ფოლადის მავთულებით) 8-არხიანი კავშირი განხორციელდება.

ყველაზე საინტერესო ის არის, რომ ახალი სახაზო-სააპარატო დარბაზი საშუალებას მისცემს თბილისის საქალაქთაშორისო სატელეფონო სადგურს მიიღოს მოსკოვის ავტომატური ტელეფონის სადგურის სიგნალი — ნომრის აკრეფის „ნებართვა". მაშინ მორიგე ტელეფონისტი უშუალოდ თბილისში აკრეფს მოსკოვის ტელეფონის ნომერს, საჭირო აღარ იქნება მოსკოვის საქალაქთაშორისო სადგურის გამოძახება, როგორც ახლა. მოსკოვის სადგურში კი თბილისის ატს-ის სიგნალს მიიღებენ.

ყველაფერი ეს პირველი ნაბიჯები იქნება იმ დიდ მუშაობაში, რომელიც ჩვენს ქვეყანაში დაიწყო ქალაქებს შორის დაუყოვნებლივი სატელეფონო კავშირის განსახორციელებლად, როცა სხვადასხვა ქალაქების აბონენტები საქალაქთაშორისო სადგურების დაუხმარებლად დაუკავშირდებიან ერთმანეთს.

ა. კარბელაშვილი.

* * *

სურათზე: (მარცხნიდან მარჯვნივ) ტექნიკოსი თ. სუხიშვილი, ინჟინერი რ. პეტროსიანი და ტექნიკოსი ო. კურდღელაშვილი ამოწმებენ ახლადდამონტაჟებულ აპარატურას.

თბილისში ჩამოვიდა ეგვიპტის შრომის კონფედერაციის თავმჯდომარე ანვარ სალამა

საბჭოთა საქართველოს დედაქალაქში გუშინ [illegible] ჩამოვიდა ეგვიპტის შრომის კონფედერაციის თავმჯდომარე ანვარ სალამა, რომელიც საბჭოთა კავშირში სტუმრად არის საბჭოთა კავშირის პროფკავშირთა ცენტრალური საბჭოს მოწვევით. საბჭოთა კავშირში მოგზაურობის დროს მას ახლავს ქიმიური და მეტალურგიული მრეწველობის მუშაკთა პროფკავშირის ცენტრალური კომიტეტის თავმჯდომარე ვ. ა. ივანოვი.

თბილისის ვაგზალში სტუმარს შეხვდნენ საქართველოს პროფსაბჭოსა და პროფკავშირთა რესპუბლიკური კომიტეტების ხელმძღვანელი მუშაკები, პრესის წარმომადგენლები.

მიმართა რა შეკრებილთ ანვარ სალამამ თქვა:

— დიდი კმაყოფილებითა და სიხარულით ჩამოვედი საქართველოში, რომლის ხალხის სტუმართმოყვარეობა და გულითადობა ბევრჯერ მსმენია ჩემს თანამემამულეთაგან, რომლებიც თქვენს ქვეყანაში ყოფილან. მე ვიცი, რომ თქვენ, ისევე როგორც საბჭოთა კავშირის ყველა ხალხი, დიდი სიყვარულით ეპყრობით ჩემს ხალხს და ეჭვი არ მეპარება, რომ მახლობელ მეგობრებში ვიქნები. ჩვენი მეგობრობა ვერ გაიზომება ერთმანეთთან ხანმოკლე ყოფნით, იგი მარადიული და ურღვევია. მივესალმები საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის პროფკავშირთა ყველა წევრს, მთელ ქართველ ხალხს, რომელსაც თავისი წვლილი შეაქვს თავისი დიადი სამშობლოს აყვავებაში, ხალხთა შორის მშვიდობისათვის ბრძოლაში.

ანვარ სალამა რამდენიმე დღეს დარჩება საქართველოში, გაეცნობა რესპუბლიკის მშრომელთა სამეურნეო და კულტურულ ცხოვრებას, სამრეწველო საწარმოთა და კულტურულ დაწესებულებათა მუშაობას, პროფკავშირული ორგანიზაციების საქმიანობას.

(საქდესი).

სსრ კავშირის პირველობა თავისუფალ ჭიდაობაში

კიევი. 7 დეკემბერი. („კომუნისტის" სპეც. კორ.). დაიწყო საბჭოთა კავშირის პირად-გუნდური პირველობის გათამაშება თავისუფალ ჭიდაობაში. ასპარეზობაში მონაწილეობას იღებს 23 გუნდი 182 სპორტსმენით.

საქართველოს მოჭიდავეებიდან ორი წრის შემდეგ ორ-ორი გამარჯვება მოიპოვეს მჭედლიშვილმა, მაისურაძემ, არსენიანმა, ჯინჭარაძემ, გვიმრაძემ, ბალავაძემ, სხირტლაძემ, გობეჯიშვილმა, გოგიბედაშვილმა და ბათლიძემ; თითო მოგება და ფრე აქვთ ცალქალამანიძესა და კანდელაკს; ერთი შეხვედრა მოიგო და ერთი წააგო დაუშვილმა; ორივე შეხვედრა წააგეს გაბარაევმა, კურტანიძემ და დავლიანიძემ.

შეჯიბრება გრძელდება.

ნახევარფინალური შეხვედრები

სვერდლოვსკში, კიევსა და ლენინგრადში დასასრულს უახლოვდება სსრ კავშირის საჭადრაკო პირველობის ნახევარფინალური შეხვედრები.

სვერდლოვსკის ჯგუფში ფინალში მოხვედრის დიდი შანსები აქვთ ბ. გურგენიძეს, ლ. პოლუგაევსკისა და ვ. კორჩნოის. მე-16 ტურში ბ. გურგენიძემ მოულოდნელი დამარცხება განიცადა ბ. ვლადიმიროვთან.

კიევის ჯგუფში წინ არის ტ. პეტროსიანი, რომელსაც 10,5 ქულა აქვს. ლიდერს ნახევარი ქულით ჩამორჩება ე. გელერი.

ლენინგრადის ჯგუფში ლიდერები არიან ა. ტოლუში და ბ. სპასკი. თვითეულ მათგანს 16 ტურის შემდეგ 10 ქულა აქვს.

უკრაინელ მეცნიერებთან თანამეგობრობით

ჭიათურა. (საკ. კორ.). მარგანეცის გამდიდრების ტექნოლოგიაში ჯერ კიდევ ბევრი „ვიწრო ადგილია". ერთ-ერთი პრობლემაა მადნის დანაკარგების შემცირება და პირველი ხარისხის მარგანეცის გამოშვების გადიდება. ამჟამად მარგანეცის გამამდიდრებელ ფაბრიკებში მადნის დანაკარგი 10-15 პროცენტს აჭარბებს. ამ პრობლემის გადაწყვეტაზე სერიოზული მუშაობა გასწიეს კრივოი როგის მექანიკური ინსტიტუტის მეცნიერმა მუშაკებმა. ინსტიტუტის დირექტორის მოადგილემ, ტექნიკის მეცნიერებათა კანდიდატმა ვ. კარმაზინმა და ამავე ინსტიტუტის მეცნიერმა მუშაკმა, კონსტრუქტორმა ვ. კრუტმა შეიმუშავეს ელექტრომაგნიტური სეპარატორის ახალი კონსტრუქცია.

ახალი კონსტრუქციის მექანიზმი ამას წინათ გამოსცადეს სტალინის სახელობის მაღაროს მარგანეცის გამამდიდრებელ ფაბრიკაში.

საწარმოო გამოცდამ საუცხოო შედეგები აჩვენა. სეპარატორის კონსტრუქციაში მნიშვნელოვანი შესწორებები შეიტანეს ჭიათურელმა გამამდიდრებლებმა. აქ ახალი კონსტრუქციის ორი ელექტრომაგნიტური სეპარატორი მუშაობს. ამ დანადგარმა უკვე მოგვცა 222.000 მანეთის სასაქონლო მარგანეცი, რაც წინათ დანაკარგებად მიდიოდა.

მარგანეცის ტრესტმა გადაწყვიტა ყველა ფაბრიკაში დანერგოს ახალი კონსტრუქციის სეპარატორები. კრივოი როგის მანქანათმშენებელ ქარხანა „კომუნისტს" გაეგზავნა შეკვეთა — ჭიათურისათვის დაამზადოს ოცი ახალი ელექტრომაგნიტური სეპარატორი.

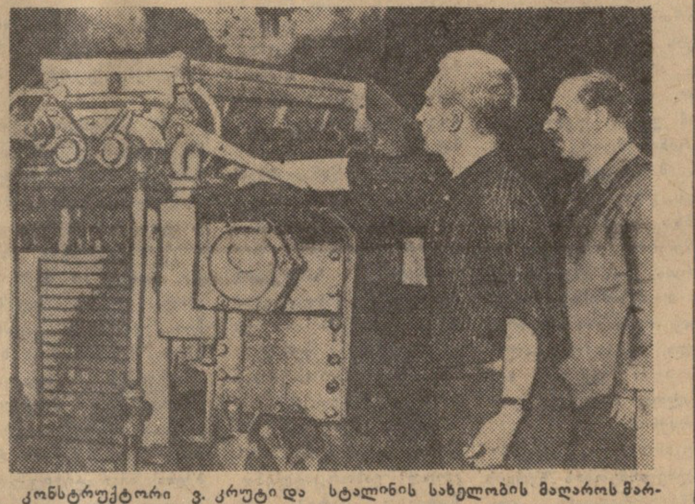

კონსტრუქტორი ვ. კრუტი და სტალინის სახელობის მაღაროს მარგანეცის გამამდიდრებელი ფაბრიკის გამგე ი. თადუმაძე ახალი კონსტრუქციის ელექტრომაგნიტურ სეპარატორთან.

რედაქტორის მოადგილე
დ. სტურუა.

რამდენიმე დღე მექსიკაში

მიმდინარე წლის ოქტომბრის დამლევს მექსიკის შეერთებული შტატების დედაქალაქ მეხიკოში შედგა ქირურგთა საერთაშორისო საზოგადოების მე-17 კონგრესი, რომელსაც 48 ქვეყნის 600 დელეგატი ესწრებოდა. საბჭოთა კავშირიდან კონგრესის მუშაობაში მონაწილეობა მიიღო ოცდაშვიდმა ცნობილმა ქირურგმა, მათ შორის ქართველმა პროფესორებმა მ. კოკოჩაშვილმა, ე. ფიფიამ და ამ წერილის ავტორმა.

ქირურგთა საერთაშორისო კონგრესზე ძირითადი საკითხი იყო კიბოს პრობლემა. ფართოდ იქნა გაშუქებული კიბოსწინა დაავადებანი, ექსპერიმენტული და კლინიკური ქიმიოთერაპიის საკითხები, რადიოთერაპია და იზოტოპოთერაპია. დიდი ადგილი დაეთმო აგრეთვე კავშირს ენდოკრინული სისტემისა და კიბოს განვითარებას შორის, კიბოს შვილეული კვანძების (მეტასტაზების) ქირურგიულ მკურნალობას, კიბოსმიერი ტკივილების პათოფიზიოლოგიას და მკურნალობას. სპეციალური სხდომა მიეძღვნა კიბოს, როგორც სოციალურ პრობლემას და ქირურგიის როლს კიბოს პროფილაქტიკაში კონკრეტულად განხილულ იქნა სხვადასხვა ორგანოს კიბო, კერძოდ, კუჭის, ღვიძლის, სწორი ნაწლავის, ძუძუს, საშვილოსნოს, ნაღვლის ბუშტის, ენის და საყლაპავი მილისა.

მრავალი და მეტად საინტერესო მოხსენებების მიუხედავად, რაიმე ახალი, ნოვატორული არ თქმულა კიბოს ადრეული დიაგნოსტიკის ან მკურნალობის შესახებ. სამაგიეროდ დაზუსტებულ იქნა მთელი რიგი საკითხები, რომლებიც სხვადასხვა ლოკალიზაციის კიბოს მკურნალობას შეეხება.

ტექნიკური პროგრესი, რომელიც სადღეისოდ მიღწეულია მაიონიზირებელი რადიაციის მძლავრი წყაროების შექმნის საქმეში კიბოს მკურნალობისათვის (ბეტატრონი, მაღალვოლტიანი აპარატურა, მაღალი სიმძლავრის ტელეაპარატები და სხვ.), საშუალებას გვაძლევს უკეთესად მივიყვანოთ ენერგია უშუალოდ სიმსივნეზე. მაგრამ მკურნალობის აღნიშნული ხერხი თავისთავად ვერ წყვეტს ავთვისებიანი სიმსივნის მკურნალობის ზოგად პრობლემას. ასევე ითქმის მედიკამენტური მკურნალობის მრავალ ცდაზე. მართალია, ექსპერიმენტში კიბოს საწინააღმდეგო, კერძოდ, ანტიბიოტიკური საშუალებები ეფექტიანია, მაგრამ მათი გამოყენება კიბოს მკურნალობისათვის ჯერჯერობით დამაკმაყოფილებელ შედეგებს არ იძლევა. კიბოს ეფექტიანი მკურნალობის შესაძლებლობანი კომპლექსურ მკურნალობაში უნდა ვეძებოთ. ქირურგიული, სხივური და ქიმიოთერაპიული წესების მიზანშეწონილი კომბინაციით შესაძლებელია ყოველი ორგანოს კიბოს მორჩენა, თუ დიაგნოზი დროზე იქნება დასმული.

რადიაქტიური ელემენტებიდან ყველაზე მაღალი შეფასება მიიღო რადიაქტიურმა ოქრომ, რომელიც სიმსივნის ქსოვილის დაშლის მიზნით წვრილი მარცვლების სახით შეჰყავთ სიმსივნის სისქეში.

საინტერესო მოხსენება წაიკითხა პროფესორმა ზელიხმა (გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკა). იგი ტრანსფორმაციის ფენომენის შუქზე განიხილავს კანცეროგენეზის პრობლემას. ავტორის აზრით, თუ ნორმალურმა უჯრედმა მოახდინა ვირუსული ნუკლეინური მჟავის ასიმილაცია, მაშინ მას უვითარდება ახალი თვისებები, რომლებიც მემკვიდრეობით გადაეცემა სხვა უჯრედებსაც. ამგვარად, უჯრედის ავთვისებიანობის უმნიშვნელოვანეს პირობად წარმოდგენილია გენეტიკური სისტემის მდგომარეობის შეცვლა, რომელიც შეიძლება განვითარდეს ანალოგიური გზით ქიმიური ზემოქმედების, ინტენსიური განსხივების ან ვირუსული გენეტიკური მასალის ასიმილაციის შედეგად. ეს მოსაზრება სპობს იმ წინააღმდეგობას, რომელიც დღეისათვის არსებობს კიბოს წარმოშობის ქიმიურ და ვირუსულ თეორიებს შორის. ამასთან ერთად აღნიშნული იყო გლუკოზის მნიშვნელობა იმ ნივთიერებათა გაძლიერებული სინთეზისათვის რომლებიც მონაწილეობას იღებენ სიმსივნის ქსოვილის შექმნაში.

საყურადღებო იყო ვაინდერის (აშშ) მოხსენება. მან სცადა ეპიდემიოლოგიური ანალიზის მეთოდით გაეფართოებინა კიბოს განვითარების საქმეში გარემოს ფაქტორების მოქმედების შესწავლის შესაძლებლობანი. მომხსენებელმა განსაკუთრებული ყურადღება მიაქცია თამბაქოს და ალკოჰოლის როლს პირის ღრუს, ხორხის, საყლაპავის და ბრონქების კიბოს განვითარებაში. ექსპერიმენტული მონაცემები და სტატისტიკური მასალა საშუალებას გვაძლევს ვამტკიცოთ, რომ არსებობს პირდაპირი კავშირი, მაგალითად, ფილტვის კიბოსა და თამბაქოს წევას შორის. თამბაქოს წევის აკრძალვა ხელს შეუწყობდა ფილტვის კიბოთი დაავადების შემცირებას.

მწვავე დისკუსია გაიმართა კიბოს პროფილაქტიკის საკითხზე. ჩამოყალიბდა ორი საწინააღმდეგო მოსაზრება. მომხსენებლების ერთი ჯგუფი, კერძოდ, კრაილი (აშშ) და დენუა (საფრანგეთი) აშკარად უარყოფდნენ კიბოს საწინააღმდეგო პროპაგანდისა და ორგანიზაციული ღონისძიებების სარგებლობას.

ზემოაღნიშნული ავტორების მიხედვით მდგრადი განკურნება დამოკიდებულია არა იმდენად ადრეულ მკურნალობაზე, არამედ უპირატესად კიბოს უჯრედების ტრანსპლანტაციის უნარზე. თავისი თეორიის შესაბამისად კრაილმა გაილაშქრა პროფილაქტიკური დიდი ოპერაციების წარმოების წინააღმდეგ, მაგალითად, კუჭის ფართო რეზექციის წინააღმდეგ კუჭის კიბოს დროს და ა. შ.

კონგრესის დელეგატების მეორე ჯგუფმა: დიუკენმა (საფრანგეთი) გეისენდორფერმა (გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკა) და საბჭოთა დელეგაციის წარმომადგენელმა პროფესორმა ხოლდინმა უარყვეს კრაილის მოსაზრებანი და ფაქტიური მასალის კონკრეტული ანალიზით ცხადყვეს მისი მცდარი შეხედულებანი. პროფესორმა ხოლდინმა ლენინგრადის ონკოლოგიური ინსტიტუტის მდიდარი მასალის საფუძველზე სავსებით დაადასტურა ავთვისებიანი სიმსივნეების ქირურგიული პროფილაქტიკის მიზანშეწონილობა და მოსახლეობაში კიბოს საწინააღმდეგო ბრძოლის ეფექტიანობა.

საბჭოთა დელეგაციის წევრებიდან კონგრესზე მოხსენებებით გამოვიდნენ აგრეთვე პროფესორები ს. პეტროვსკი, ა. ვიშნევსკი, ბ. ოგნევი და ამ წერილის ავტორი, რომელმაც გააშუქა პროფესორ სავინიხის კლინიკის მდიდარი გამოცდილება კუჭის კიბოს მკურნალობის დარგში.

საბჭოთა დელეგატების მოხსენებებს კონგრესისტები დიდი ყურადღებით და ინტერესით ისმენდნენ. გამოირკვა, რომ საბჭოთა ქირურგებს ყველაზე მდიდარი მასალა აქვთ კუჭის კარდიალური კიბოს შესახებ.

საგულისხმოა, რომ კონგრესის მუშაობაში ფართოდ იყო გამოყენებული კინოფილმების დემონსტრაცია გულისა და სისხლძარღვების, საყლაპავის, სწორი ნაწლავის და სხვა ორგანოების ქირურგიის შესახებ.

როგორც საბჭოთა კავშირში, ისე საზღვარგარეთ ფართოდ გავრცელდა ოპერაციები მშრალ გულზე. დაავადებულ გულს დროებით თიშავენ სისხლის მიმოქცევის წრიდან და აჩერებენ მის მოძრაობას. შემდეგ ხსნიან დაავადების ხასიათის მიხედვით მის წინაგულს ან პარკუჭს, აკეთებენ გულის შიგნითა ოპერაციას, კერავენ გულის ოპერაციულ ჭრილობას, აღადგენენ მის მოძრაობას, რის შემდეგ კვლავ განაახლებენ ნორმალურ სისხლის მიმოქცევას. მშრალ გულზე ოპერაციის წარმოების მთელ პერიოდში ორგანიზმი სისხლს ხელოვნური აპარატების მეშვეობით იღებს, რომლის მრავალი მოდელია კონსტრუირებული.

აღსანიშნავია, რომ კონგრესის მუშაობაში პირველად იღებდნენ მონაწილეობას ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის ქირურგები.

კონგრესის ასამბლეაზე განხილულ იქნა ორგანიზაციული საკითხები საერთაშორისო ქირურგიული საზოგადოების თავმჯდომარედ კვლავ აირჩიეს პროფესორი დანისი (ბელგია), გენერალურ მდივნად პროფესორი მარტინი (ბელგია), საზოგადოების საპატიო წევრად პროფესორი ნ. პეტროვი, ვიცე-პრეზიდენტად მომავალ კონგრესზე, რომელიც 1959 წელს მიუნხენში შედგება — აკადემიკოსი კუპრიანოვი. პროფესორი ვიშნევსკი აირჩიეს საზოგადოების სამეცნიერო საბჭოს წევრად, ხოლო პროფესორი პეტროვსკი — საპროგრამო კომიტეტის წევრად.

საბჭოთა დელეგაციის წევრებმა გამართეს პრეს-კონფერენცია. რომელსაც მეხიკოს გაზეთების კორესპონდენტები დაესწრნენ. პრეს-კონფერენციაზე პროფესორები ვიშნევსკი, პეტროვსკი და ამ წერილის ავტორი ინფორმაციით გამოვიდნენ საბჭოთა ქირურგიის, ჯანმრთელობის დაცვის ორგანიზაციის, პრაქტიკის განვითარებისა და სხვა საკითხებზე.

კონგრესის დამთავრების შემდეგ ჩვენი დელეგაცია ორ ნაწილად გაიყო. ნაწილი დარჩა მეხიკოში, ნაწილი კი გაემგზავრა ცნობილ კურორტ აკაპულკოში, რომელიც წყნარი ოკეანის სანაპიროზე მდებარეობს. მე მოვხვდი აკაპულკოში, რომელიც გაგრას წააგავს. აქ საკურორტო სეზონი დეკემბერში იწყება და თებერვალში მთავრდება. დასასვენებლად უმთავრესად შეძლებული ამერიკელები, ესპანელები და ფრანგები ჩამოდიან. მზის მოქმედება მეტად ძლიერია. ბანაობენ მხოლოდ დილას და საღამოს.

საბჭოთა დელეგატების მოხსენებები, სურათები, მეგობრული შარჟები სისტემატურად იბეჭდებოდა მეხიკოს გაზეთებში. საბჭოთა დელეგაცია გულთბილად მიიღო მეხიკოს საზოგადოებამ. ყოველი ჩვენგანი აშკარად გრძნობდა დიდ ყურადღებას მეხიკოს ექიმებისა და სტუდენტებისაგან. ასეთ დამოკიდებულებას ხელს უწყობდა საბჭოთა მეცნიერების სიამაყის — დედამიწის ხელოვნური თანამგზავრის გაშვების ფაქტი, ჩვენც „სპუტნიკებს" გვეძახდნენ.

ქირურგთა საერთაშორისო საზოგადოების მე-17 კონგრესი მაღალ მეცნიერულ დონეზე მიმდინარეობდა. მან ასახა კიბოს მრავალმხრივი შესწავლისა და მისი მკურნალობის თანამედროვე მდგომარეობა.

პროფესორი
დ. მამამთავრიშვილი,
მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწე.

ქალაქ მეხიკოს ცენტრალური უბნის ხედი.

დღეს

თბილისის თეატრებში

რუსთაველის სახელობის — ზვავი (დილა-საღამოს), **მარჯანიშვილის სახელობის** — მეფე ერეკლე (დილას), მკაცრი ქალიშვილები (საღამოს), **გრიბოედოვის სახელობის** — მეექვსე სართული (დილა-საღამოს), **სომხური დრამის** — ლუსი ლისინიანი (დილას), როგორ მოვათვინიეროთ ცოლი (საღამოს), **მუსიკალური კომედიის** — რაც გინახავს, ვეღარ ნახავ, **მოზარდ მაყურებელთა ქართული** — რობინ ჰუდი (აბონემენტი № 26, 12 ს.), გლახის ნაამბობი (აბონემენტი № 39, 7 ს.), **მოზარდ მაყურებელთა რუსული** — ჩექმებიანი კატა (11 ს.), ნამდვილი ადამიანი (5 ს.), **ფილარმონია** — ჯაზ-ორკესტრის კონცერტი გ. გაბესკირიას ხელმძღვანელობით (საზამთრო თეატრი, 9 ს.).

ტელეგადაცემათა პროგრამა 8 დეკემბრისათვის

დღისით

12.00 — გადაცემა ბავშვებისათვის — მხატვრული ფილმი „ილია მურომეცი". 13.40 — მომავალი კვირის საბავშვო გადაცემათა პროგრამა. 13.45 — 14.55 — შესვენება. 14.55 — ფეხბურთის მატჩი საბჭოთა კავშირის პირველობაზე „ა" კლასის გუნდებს შორის: „ტორპედო" (მოსკოვი) — „ლოკომოტივი" (მოსკოვი), მეორე ნახევარი. საცდელი გადმოცემა თბილისის „დინამოს" სტადიონიდან.

საღამოს

20.00 — კინოჟურნალები. 20.25 — გერმანული მხატვრული ფილმი „სიყვარული და მოვალეობა" (16 წლის ასაკამდე ბავშვებისათვის ამ ფილმის ნახვა არ არის მიზანშეწონილი).

მეუღლე ხალამპრე, შვილები ეკატერინე, ლეონინა, თინათინ, იპოლიტე, ამბროსი, რძლები თამარ, მარგალიტა, სიძეები კ. ორაგველიძე, რ. მეგრელიძე, ა. გოგიჩაიშვილი ოჯახებით იუწყებიან
ოლღა სიმონის ასულ ჩაფჩიძე-კომახიძის
გარდაცვალებას. დაკრძალვა 10-XII სოფ. ლესაში (ლანჩხუთის რ.).

მეუღლე ნარია, შვილები ნიკოლოზ, ელისაბედ, ლუბა, ოლია, სიძეები ი. კატუკია, ალ. პირტახია, რძალი ცაცუ ოჯახებით იუწყებიან
მარკოზ თადას-ძე გობეჩიას
გარდაცვალებას. დაკრძალვა 10-XII, დაბა წალენჯიხაში.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის აპარატის თანამშრომლები იუწყებიან
იაკობ ალექსანდრეს-ძე ცისკარიძის
გარდაცვალებას.

მეუღლე ცუცა, და ნინა, შვილები მარგო, როზა, შვილიშვილები ლალი, მალხაზი, სიძეები ომარ თევდორაძე, ნიკოლოზ ჩახუნაშვილი ოჯახით იუწყებიან
გიორგი ვასილის-ძე ვეფხვაძის
გარდაცვალებას. დაკრძალვა 8-XII, 4 ს. გამოსვენება ნავთლუღის რკინიგზის სახლი № 17.

მეუღლე აკაკი, შვილები ლამარა, ზაური, ძმა შალვა, რძალი ნინო, დები ნატო, ვარა, ელისო იუწყებიან
მარიამ ალექსის ასულ ნაზღაიძე-ვეშაგურის
გარდაცვალებას. პანაშვიდი 8, 9-XII, 7 ს. გამოსვენება 10-XII, 4 ს. გოგებაშვილის ქ. № 18.

დედა ვერა, მეუღლე დოსია, ძმა ვლადიმერ, რძლები ნინო, ვარა ამირაჯიბები ოჯახებით იუწყებიან
სერგო ვლადიმერის-ძე ამირაჯიბის
გარდაცვალებას. დაკრძალვა 10-XII, 4 ს. სოფ. შარდამეთში (ონის რ.).

რუსთავის ცემენტის ქარხნის კოლექტივი იუწყება
დარია გრიგოლის ასულ მონცელიძის
გარდაცვალებას.

მეუღლე ქეთევან, შვილები ლიანა, მაყვალა, ციური; გრიგოლ კოპალეიშვილი ოჯახით იუწყებიან
გიორგი კირილეს-ძე ჯვარშეიშვილის
გარდაცვალებას. დაკრძალვა 10-XII, წყნეთში. გამოსვენება ვანცეტის ქ. № 2.

მეუღლე პაშა, შვილი ვერა, ძმა ლუკა, რძალი ლუბა, სიძე უ. ჯმუხაძე; თამაზ, ვენერა ჰელიძეები, ჯემალ, ციცინო ჯმუხაძეები იუწყებიან
ივანე ალექსანდრეს-ძე ჰელიძის
გარდაცვალებას. გამოსვენება 8-XII, 2 ს. II საპროექტო ქ. № 34 (ვაკე).

უე 03692 საქართველოს კპ ც. კ-ის გამომცემლობის პოლიგრაფიული კომბინატი „კომუნისტი", ლენინის ქ. № 14.